

Korsholmanpuistikko 43

PL 204

65101 VAASA

Puhelin 029 56 42611

Faksi 029 56 42760

Sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi

Antopäivä

25.5.2015

Päätösnumero

15/0141/2

Diaarinumerot

00332/14/5107

00344/14/5107

00351/14/5107

Asia

Valitukset ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakijat

1) Kimmo Heikkinen, Vesa Uusitalo, Jarmo Nirhamo, Charlotta Bengs ja Gunn Bengs, Vantaa, sekä Elina Forsström ja Peter Forsström, Helsinki

2) Vantaan omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry, Vantaa

3) Ulf William Thuringin kuolinpesän osakkaat Ulf Fredrik Thuring, Jöran Thuringin kuolinpesän osakkaat, Christina Thuring, Bettina von der Pahlen ja Susann Thuring

Luvan hakija

Vantaan Energia Oy

Asian aikaisemmat vaiheet, siltä osin kuin nyt on kysymys

Uudenmaan ympäristökeskus on päätöksellään 30.12.2009 n:o YS 1696 myöntänyt Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan (polttoaineteho yhteensä noin 193 MW ja polttokapasiteetti 340 000 t/a syntypaikkalajiteltua jätettä) toiminnalle ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisen ympäristöluvan, johon sisältyvät lupamääräykset 1–42. Määräykset on jaoteltu jätteenpolttoa koskeviin, kaasuturbiinia koskeviin sekä koko toimintaa koskeviin yleisiin määräyksiin.

Lupamääräys 4 on kuulunut seuraavasti:

4. Jätevoimalassa saa polttaa syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä ja siihen rinnastettavaa syntypaikkalajiteltua jätettä yhteensä korkeintaan 340 000 t/a. Luettelo polttoon sallituista jätteistä on esitetty ympäristölupapäätöksen liitteessä 2.

Jätevoimalassa ei saa polttaa erilliskerättyjä ongelmajätteitä.

Mikäli poltettavaksi tuodaan jätettä, jonka polttoa ei ole edellä sallittu, on jäte viipymättä palautettava sen haltijalle tai toimitettava paikkaan, jolla on ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa kyseisen jätteen käsittelyyn.

Vaasan hallinto-oikeus on 30.12.2011 antamallaan päätöksellä n:o 11/0369/1

Kimmo Heikkisen ja hänen asiakumppaniensa ja Vantaan Omakotiyhdistysten Keskusjärjestö ry:n valituksista kumonnut liitteen 2 lupamääräyksestä 4 ja muuttanut lupamääräyksen 4 toista kappaletta siten, että lupamääräys 4 muuteuilta osin on kuulunut seuraavasti (*muutokset kursivilla*):

4. Jätevoimalassa saa polttaa syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä ja siihen rinnastettavaa syntypaikkalajiteltua jätettä yhteensä korkeintaan 340 000 t/a. (*poistettu tekstiä*)

Jätevoimalassa ei saa polttaa erilliskerättyjä ongelmajätteitä *eikä materiaali-kierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjä jätteitä.*

== =

Korkein hallinto-oikeus on 17.1.2013 antamallaan päätöksellä taltionumero 229 kumonnut hallinto-oikeuden päätöksen siltä osin kuin hallinto-oikeus oli kumonnut lupamääräyksen 4 liitteen 2 (luettelo jätevoimalassa poltettavaksi sallituista jätteistä) ja mainitun lupamääräyksen liitettä 2 koskevan viittauksen. Korkein hallinto-oikeus on palauttanut asian mainitulta osin Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueelle uudelleen käsiteltäväksi. Korkein hallinto-oikeus on hylännyt ELY-keskuksen valituksen siltä osin kuin se on koskenut lupamääräyksen 4 toiseen kappaleeseen tehtyä lisäystä, jolla on kielletty materiaalikierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjen jätteiden polttamista.

Korkein hallinto-oikeus on perustellut päätöstään mainitulta osin muun ohella seuraavasti:

Yhtiön ja ELY-keskuksen lupamääräyksen 4 liitettä 2 koskevat vaatimukset

== =

Oikeudellinen arvio

Vaasan hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään, siltä osin kuin nyt on kysymys, kumonnut lupamääräyksen 4 liitteen 2 sekä poistanut mainitun lupamääräyksen ensimmäisestä kappaleesta liitettä 2 koskeneen viittauksen.

Vantaan Energia Oy on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden lupamääräykseen 4 tekemä muutos kumotaan siltä osin kuin lupamääräyksestä on poistettu viittaus liitteeseen 2 ja liite 2 saatetaan voimaan sellaisena kuin se oli ympäristökeskuksen päätöksessä. Yhtiön mukaan hallinto-oikeus on ympäristönsuojelulain vastaisesti sekä tarpeettomasti ja perusteettomasti ilman kytkentää laitoksen päästöihin rajannut lupamääräyksestä pois muut kuin syntypaikkalajitellut yhdyskuntajätteet ja niihin rinnastettavat syntypaikkalajitellut jätteet, jotka lueteltiin lupapäätöksen liitteessä 2. Arinatekniikkaan perustuva laitos on mitoitettu ja suunniteltu myös liitteen 2 mukaisten jätteiden polttamiseen, eikä niiden poisjättäminen vaikuta laitoksen päästöihin ainakaan niitä vähentäen. Kyse ei ole ympäristönsuojelulain 43 §:n 2 momentissa tarkoitettusta laitoksesta, jonka raaka-aineen käyttöä voitaisiin ilman päästö- tai vaikutuskytkentää rajoittaa. Laitoksen YVA-menettelyssä ovat myös olleet mukana kaikki ne palavat jätteet, joita nykyisin otetaan vastaan Ämmässuon kaatopaikalle.

ELY-keskus on valituksessaan tältä osin vaatinut, että hallinto-oikeuden lupamääräykseen 4 tekemä muutos kumotaan, koska kysymyksessä oleva muutos tekee sallittujen polttoaineiden määritelmästä alkuperäistä epätasällisemmän. Se hankaloittaa jätevoimalan toiminnan valvontaa. Vaarana on, että valvova viranomaisen joutuu ottamaan toistuvasti kantaa yksittäisten jätekuormien soveltuvuuteen laitoksen polttoaineeksi.

Ympäristökeskuksen päätöksen lupamääräyksen 4 liite 2 sisältää luettelon jätevoimalassa poltettavaksi sallituista jätteistä, pois lukien erilliskerätyt ongelmajätteet. Liitteen 2 mukaan jätevoimalassa poltettavaksi sallitut jätteet sisältävät syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä (ympäristöministeriön asetuksen (1129/2001) mukaiset jättekoodit 20 02 01–20 03 99) yhteensä 340 000 t/a ja lisäksi muita erilliskerättyjä jättejakeita yhteensä 175 000 t/a, kuitenkin siten, että poltettavien jätteiden määrä on yhteensä enintään 340 000 t/a. Mainitun liitteen mukaan jätevoimalassa ei kuitenkaan saa polttaa erilliskerättyjä ongelmajätteitä. Tässä luettelossa mainituilla ongelmajätteillä tarkoitetaan tavanomaisien jätteiden seassa olevia pieniä ongelmajättemääriä.

Ympäristölupahakemuksen mukaan jätteenpolttokattiloiden polttoaine koostuu syntypaikkalajitellusta yhdyskuntajätteestä ja muista erilliskerätyistä jättejakeista siten, että poltettava jäte käsittää pääosin yhdyskunnista peräisin olevaa syntypaikkalajiteltua sekajätettä 340 000 t/a ja lisäksi yhteensä 175 000 t/a teollisuudesta, jätteenkäsittelystä ja muista toiminnoista syntyviä jätteitä. Ympäristökeskus ei päätöksessään ole myöntänyt lupaa polttaa erilliskerättyjä ongelmajätteitä, joita hakemuksen mukaan on ollut 5 000 t/a. Muilta osin ympäristökeskus on päätöksessään hyväksynyt hakemuksessa poltettavaksi esitetyt jättejakeet, jotka ovat sisältyneet liitteen 2 poltettavien jätteiden luetteloon. Ympäristökeskuksen päätöksen perustelujen mukaan muut hakemuksessa tarkoitettut ja siis poltettavaksi sallitut jättejakeet voidaan rinnastaa jätevoimalan ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA-selostus) tarkastelun kohteena olleeseen yhdyskuntien syntypaikkalajiteltuun sekajätteeeseen, jos niiden joukossa ei ole erilliskerättyjä ongelmajätteitä. Päätöksen perustelujen mukaan jätevoimalassa on sallittu poltettavaksi syntypaikkalajitellun jätteen normaalisti sisältämät pienet määrät ongelmajätteitä tai muita haitallisia päästöjä aiheuttavia jätteitä, kuten PVC-muovia.

Kuten hallinto-oikeus on päätöksessään todennut, ympäristökeskuksen päätöksellä hyväksytyn liitteen 2 luettelon mukaisiin jättejakeisiin on kuitenkin sisällytynyt lukuisia yleisimpien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta annetun ympäristöministeriön asetuksen (1129/2001) luokituksen mukaan ongelmajätteitä sisältäviä jättejakeita. Kumotun liitteen 2 mukaisten kulloinkin poltettavien jättejakeiden määrät voivat vaihdella, mutta yhteensä poltettavan jätteen määrä voi olla enintään 340 000 t/a. YVA-selostuksessa on tarkasteltu syntypaikkalajitellun sekajätteen polttoa jätevoimalassa perustuen arinapolttotekniikkaan. YVA-selostuksessa on muun ohella todettu, että kotitalouksien sekajätteen määrä- ja laatututkimuksen (YTV 2004) mukaan ongelmajätteiden osuudeksi mainitun sekajätteen määrästä arvioitiin 0,2 %. Lupamääräyksen 4 liitteen 2 mukaisesta poltettavan jätteen kokonaismäärästä 340 000 t/a enimmillään lähes puolet voisi käsittää ongelmajätteitä sisältäviä jättejakeita. Näin ollen lupamääräyksen 4 liite 2 on siihen sisällyneet jättejakeet huomioon ottaen ollut ristiriidassa sen kanssa, että ympäristökeskuksen päätöksen mukaan liitteen 2 luettelossa mainituilla ongelmajätteillä on tarkoitettu vain tavanomais-

ten jätteiden seassa olevia pieniä ongelmajättemääriä.

Hakemuksessa ei siten ole riittävästi selvitetty eikä ympäristökeskuksen päätöksessä vastaavasti ole tältä osin riittävästi varmistuttu siitä, että ongelmajätteitä sisältävien jätelajien osalta kysymys olisi vain sellaisista satunnaisista pienistä määristä ongelmajätteitä, jotka saattaisivat väistämättä kuluttajakäyt-täytymisen seurauksena joutua kattilaan muiden jätteiden joukossa. Kun otetaan huomioon myös, että YVA-selostuksessa on tarkasteltu vain syntypaikkalajitellun sekajätteen polttoa, edellä mainitulla tavalla hallitsemattoman, ongelmajätteitä mahdollisesti laajassakin määrin sisältävän jätteen polton mahdollis-tava hakemus ei ympäristönsuojeluasetuksen 12 §:n (169/2000) 1 momentin 1 kohta ja 20 a §:n (363/2003) 1 momentin 1 kohta sekä jätteenpoltoasetuksen 5 § huomioon ottaen ole tältä osin täyttänyt ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä.

Lupamääräyksen 4 mukaan, sellaisena kuin se on hallinto-oikeuden päätökses-sä muutettuna, jätevoimalassa saa polttaa syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajä-tettä ja siihen rinnastettavaa syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä yhteensä korkeintaan 340 000 t/a. Jätevoimalassa ei saa polttaa erilliskerättyjä ongelmajätteitä eikä materiaali-kierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjä jätteitä.

Lupamääräykseen 4, myöskään sellaisena kuin se on hallinto-oikeuden päätök-sessä muutettuna, ei sisälly riittäviä tietoja poltettavien jätteiden määrästä ja laadusta jäteluokittain eikä määräys muutettunakaan täytä ympäristönsuojelu-asetuksen 20 a §:n 1 momentin 1 kohdan vaatimuksia liitteen 2 tultua hallinto-oikeuden päätöksellä kumotuksi.

Kun hakemus on ollut edellä mainitulla tavalla puutteellinen ja kun lupamää-räyksen 4 täsmentäminen poltettavan jätteen osalta on tarpeen myös valvonnan kannalta, hallinto-oikeuden päätös on yhtiön ja ELY-keskuksen valitusten joh-dosta kumottava siltä osin kuin hallinto-oikeus on asiaa palauttamatta tai täy-dennystä pyytämättä kumonnut lupamääräyksen 4 liitteen 2 osalta. Asiaa ei täl-tä osin ole perusteita ottaa täällä välittömästi enemmälti ratkaistavaksi muun ohella liitteeseen 2 mahdollisesti sisältyvän poltettavan jätteen osalta, vaan asia on tältä osin palautettava ympäristökeskuksen sijaan tulleele nykyisin toi-mivaltaiselle lupaviranomaiselle Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristö-lupavastuualueelle uudelleen käsiteltäväksi.

Luvan hakijalle on varattava tilaisuus täydentää hakemusta siten, että hake-muksessa osoitetaan, etteivät poltettavaksi tarkoitetut jätteet edellä mainitulla tavalla sisällä vaarallisia jätteitä. Hakemusta on muutoinkin tarkennettava jät-teiden laadun ja määrän osalta noudattaen, mitä jätteistä annetun valtioneuvos-ton asetuksen (179/2012) liitteen 4 jäteluettelossa säädetään.

Kun otetaan huomioon, että kysymys on tältä osin hakemuksen täydentämisestä ja lupamääräyksen tarkentamisesta poltettavien jätteiden laatua ja määrää koskevilta osin, ratkaisu ei muilta osin vaikuta toiminnan ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiin.

Ympäristönsuojelulain 101 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto voi lu-van hakijan pyynnöstä ja säännöksessä tarkemmin säädetyn edellytyksin lupa-päätöksessä määrätä, että toiminta voidaan mahdollisesta muutoksenhausta

huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen.

Edellä oleva ratkaisu huomioon ottaen yhtiön ja ELY-keskuksen lupamääräyksen 4 liitteeseen 2 kohdistuvat vaatimukset on hylättävä enemmälti eli siltä osin kuin valituksissa on vaadittu liitteen 2 saattamista suoraan voimaan ympäristökeskuksen päätöksen mukaisessa muodossa.

==

ELY-keskuksen vaatimus hallinto-oikeuden lupamääräyksen 4 toiseen kappaleeseen tekemän lisäyksen kumoamisesta

Hallinto-oikeus on päätöksellään muuttanut lupamääräyksen 4 toista kappaletta lisäämällä siihen määräyksen, jonka mukaan jätevoimalassa ei saa polttaa materiaali kierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjä jätteitä. Hallinto-oikeus on perusteluissaan tältä osin viitannut jätelain (1072/1993) 6 §:n 3 kohtaan ja siihen, että hakija on hakemuksessaan ilmoittanut polttavansa syntypaikkalajiteltua sekalaista yhdyskuntajätettä.

ELY-keskus on valituksessaan tältä osin valvonnallisiin syihin viitaten vaatinut, että hallinto-oikeuden lupamääräyksen 4 toiseen kappaleeseen tekemä edellä mainittu lisäys kumotaan. Materiaali kierrätykseen ja uusiokäyttöön kerättyjen jätteiden polttokielto on valituksen mukaan ongelmallinen, koska hyötykäyttöön kerätty jäte-erä saattaa osoittautua myöhemmin hyötykäyttöön kelpaamattomaksi, jolloin se on pystyttävä käsittelemään muulla tavalla. Sellaisessa tapauksessa polttoa ei ole tarkoituksenmukaista sulkea pois vaihtoehtoista. Lisäksi mainitun kiellon tulkintaa hankaloittaa se, että mikäli jäte-erä on alun perinkin kerätty polttoa varten, ei sitä voi pitää materiaali kierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättynä.

Jätelain (1072/1993) 6 §:n (Jätehuollon järjestämistä koskevat yleiset huolehtimisvelvollisuudet) 3 kohdan mukaan jätehuolto on järjestettävä siten, että ensisijaisesti on pyrittävä hyödyntämään jätteen sisältämä aine ja toissijaisesti sen sisältämä energia.

Hallinto-oikeuden päätöksen kysymyksessä olevassa määräyksessä tarkoitetaan jätteitä, jotka on kerätty hyötykäytettäväksi materiaalina tai sellaisenaan kierrätettäväksi. Jos tällainen hyötykäyttö estyy, häviää myös mainitun erilliskeräyksen alkuperäinen tarkoitus, jolloin mainittua materiaalia on pidettävä yhdyskuntajätteenä. Kun otetaan huomioon, että mainitun määräyksen tarkoituksena on estää mainitunlaisen, hyödynnettävissä olevan materiaalin ohjautuminen ilman pätevää syytä suoraan hyödynnettäväksi energijätteenä, ja kun määräys on siten jätelain (1072/1993) 6 §:n 3 kohdasta ilmenevän jätehuollon etusijaperiaatteen mukainen, hallinto-oikeuden päätöksen lopputulosta ei tältä osin ole perusteita muuttaa.

Päätös, johon on haettu muutosta

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 28.1.2014 Nro 14/2014/1

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on valituksenalaisella päätöksellään muuttanut Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan ympäristöluvan 30.12.2009 No

YS 1696 lupamääräyksen 4 kuulumaan seuraavasti:

4. Jätevoimalassa saa polttaa syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä ja siihen rinnastettavaa syntypaikkalajiteltua jätettä yhteensä korkeintaan 340 000 t/a. Luettelo polttoon sallituista jätteistä on esitetty tämän päätöksen liitteessä 1. Liitteen 1 viimeisen kohdan erikoisjäte-eristä, jotka eivät sisälly liitteen 1 muihin jätenimikkeisiin, tulee toimittaa yksityiskohtaiset tiedot Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle viimeistään yhtä kalenteriviikkoa ennen kyseisen jäte-erän polttoa. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kieltää kyseisen jäte-erän polton jätevoimalassa, mikäli sen ei katsota soveltuvan poltettavaksi yhdyskuntajätteen polttolaitoksessa.

Jätevoimalassa ei saa polttaa erilliskerättyjä vaarallisia jätteitä eikä materiaali-kierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjä jätteitä.

Mikäli poltettavaksi tuodaan jätettä, jonka polttoa ei ole edellä sallittu, on jäte viipymättä palautettava sen haltijalle tai toimitettava paikkaan, jolla on ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa kyseisen jätteen käsittelyyn. (YSL 43 §, 45 §, YSA 20 a §, VNA 151/2013, JL 29 §)

Päätöksen liite 1 kuuluu seuraavasti:

LUETTELO JÄTEVOIMALASSA POLTETTAVAKSI SALLITUISTA JÄTEISTÄ

Alla on listaus laitoksella poltettavaksi hyväksytyistä jätteistä. Hyväksytyt jätteet on ilmoitettu kuusinumeroisilla tunnusnumeroilla ja jätenimikkeillä. Lisäksi luettelossa on esitetty selvytyden vuoksi nelinumeroisilla tunnusnumeroilla varustettuja jätenimikkeiden otsikoita.

Jätejake	Tunnusnumero	Jätenimike	Jätejakeen enimmäismäärä (t/a)
Syntypaikkalajiteltu yhdyskuntajäte	20 01	Yksilöidyt jätelajit (lukuun ottamatta nimikeryhmää 15 01)	340 000 t/a
Asumisessa syntyvät jätteet ja niihin rinnastettavat kaupan, teollisuuden ja muiden laitosten jätteet. Nimikeryhmään 20 01 kuuluvien yksilöityjen jätelajien osalta tarkoitetaan sekajätteen joukossa olevia jakeita	20 01 01	paperi ja kartonki	
	20 01 02	lasi	
	20 01 08	biohajoavat keittiö- ja ruokajätteet	
	20 01 10	vaatteet	
	20 01 11	tekstiilit	
	20 01 25	ruokaöljyt ja ravintorasvat	
	20 01 28	muut kuin nimikkeessä 20 01 27 mainitut maalit, painovärit, liimat ja hartsit	
	20 01 30	muut kuin nimikkeessä 20 01 29 mainitut pesu- ja puhdistusaineet	
	20 01 34	muut kuin nimikkeessä 20 01 33 mainitut paristot ja akut	
	20 01 36	muut kuin nimikkeissä 20 01 21, 20 01 23 ja 20 01 35 mainitut, käytöstä poistetut sähkö- ja elektroniikkalaitteet	
	20 01 38	muu kuin nimikkeessä 20 01 37 mainittu puu	
	20 01 39	muovi	
	20 01 40	metallit	
	20 01 41	nuohouksessa syntyvät jätteet	
	20 01 99	jätelajit, joita ei ole mainittu muualla	

	20 02 20 02 01 20 02 02 20 02 03 20 03 20 03 01 20 03 02 20 03 03 20 03 04 20 03 06 20 03 07 20 03 99	puutarha- ja puistojätteet, hautausmaiden hoidossa syntyvät jätteet mukaan luettuina biohajoavat jätteet maa- ja kiviainekset muut biohajoamattomat jätteet muut yhdyskuntajätteet sekalaiset yhdyskuntajätteet torikaupassa syntyvät jätteet katujen puhdistuksessa syntyvät jätteet sakokaivolietteet viemäreiden puhdistuksessa syntyvät jätteet suurikokoiset esineet yhdyskuntalietteet, joita ei ole mainittu muualla	
Puujäte Puun käsittelyssä sekä levyjen ja huonekalujen, massan, paperin ja kartongin valmistuksessa syntyvät jätteet, rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät jätteet, jotka eivät sisällä painekyllästettyä puuta tai muuta vaaralliseksi jätteeksi luokiteltua puujätettä	03 01 03 01 01 03 01 05 03 01 99 03 03 03 03 01 03 03 02 03 03 05 03 03 07 03 03 08 17 02 17 02 01	puun käsittelyssä sekä levyjen ja huonekalujen valmistuksessa syntyvät jätteet kuori- ja korkkijätteet muut kuin nimikkeessä 03 01 04 mainittu sahajauhot, lastut, palaset, puu ja puupohjaiset levyt (kuten lastulevy ja vaneri) jätteet, joita ei ole mainittu muualla massojen, paperin ja kartongin valmistuksessa ja jalostuksessa syntyvät jätteet kuori- ja puujätteet soodasakka (joka syntyy keittolipeän hyödyntämisestä) keräyspaperin siistauslietteet keräyspaperin ja -kartongin pulpperoinnissa syntyvät mekaanisesti erotetut jätteet kierrätykseen tarkoitettua paperin ja kartongin lajittelussa syntyvät jätteet puu, lasi ja muovit puu	40 000 t/a
Sairaalajätteet Ihmisten ja eläinten terveydenhoidossa tai siihen liittyvästä tutkimustoiminnassa syntyvät jätteet, jotka eivät sisällä tartuntavaarallisia tai muita vaarallisia jätteitä. Yhdyskuntajätteisiin rinnastettavia jätteitä ovat mm. sidetarpeet sekä erilaiset pahvi- ja muovipakkaukset	18 01 18 01 01 18 01 02 18 01 04 18 01 07 18 02 18 02 01 18 02 03	synnytyslaitoksissa, taudinmäärityksessä, sairaanhoidossa tai sairauksien ennaltaehkäisyssä syntyvät jätteet viiltävät ja pistävät jätteet (lukuun ottamatta nimikettä 18 01 03) ruumiinosat ja elimet, verivalmisteet mukaan luettuina (lukuun ottamatta nimikettä 18 01 03) jätteet, joiden keräykselle ja käsittelylle ei aseteta erityisiä vaatimuksia tartuntavaaran vuoksi (esimerkiksi sidetarpeet, kipsisiteet, liinavaatteet, kertakäyttöiset vaipat) muut kuin nimikkeessä 18 01 06 mainittu kemikaalit eläinten tutkimuksessa, taudinmäärityksessä sekä tautien hoidossa ja ennaltaehkäisyssä syntyvät jätteet viiltävät ja pistävät jätteet (lukuun ottamatta nimikettä 18 02 02) jätteet, joiden keräykselle ja käsittelylle	10 000 t/a

	18 02 06	ei aseteta erityisiä vaatimuksia tartunta-vaaran vuoksi muut kuin nimikkeessä 18 02 05 mainitut kemikaalit	
Maataloudessa, puutarhataloudessa, vesiviljelyssä, metsätaloudessa, metsästyksessä, kalastuksessa sekä elintarvikkeiden valmistuksessa ja jalostuksessa syntyvät jätteet	02 01	maataloudessa, puutarhataloudessa, vesiviljelyssä, metsätaloudessa, metsästyksessä ja kalastuksessa syntyvät jätteet	10 000 t/a
	02 01 01	pesu- ja puhdistuslietteet	
	02 01 02	eläinkudosjätteet	
	02 01 03	kasvijätteet	
	02 01 04	muovijätteet (lukuun ottamatta nimikeryhmää 15 01)	
	02 01 07	metsätalouden jätteet	
	02 01 09	muu kuin nimikkeessä 02 01 08 mainitut maatalouskemikaalien jätteet	
	02 01 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	02 02	lihan, kalan ja muiden eläinperäisten elintarvikkeiden valmistuksessa ja jalostuksessa syntyvät jätteet	
	02 02 01	pesu- ja puhdistuslietteet	
	02 02 02	eläinkudosjätteet	
	02 02 03	kulutukseen tai jalostukseen soveltumattomat aineet	
	02 02 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	02 03	hedelmien, vihannesten, viljojen, ruokaöljyjen, kaakaon, kahvin, teen ja tupakan valmistuksessa ja jalostuksessa, säilykkeiden valmistuksessa, hiivan ja hiivauutteen valmistuksessa sekä melassin valmistuksessa ja käymisessä syntyvät jätteet	
	02 03 01	pesu-, puhdistus-, kuorinta-, sentrifugointi- ja erotuslietteet	
	02 03 02	säilöntäainejätteet	
	02 03 03	liuotinuuton jätteet	
	02 03 04	kulutukseen tai jalostukseen soveltumattomat aineet	
	02 03 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	02 04 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	02 05	maidonjalostusteollisuudessa syntyvät jätteet	
	02 05 01	kulutukseen tai jalostukseen soveltumattomat aineet	
	02 05 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	02 06	leipomo-, konditoria- ja makeisteollisuudessa syntyvät jätteet	
	02 06 01	kulutukseen tai jalostukseen soveltumattomat aineet	
	02 06 02	säilöntäainejätteet	
	02 06 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	02 07	jätteet, jotka syntyvät alkoholijuomien ja alkoholittomien juomien valmistuksessa (lukuun ottamatta kahvin, teen ja kaakaon valmistusta)	
	02 07 01	raaka-aineiden pesussa ja puhdistuksessa sekä mekaanisessa käsittelyssä syntyvät jätteet	
	02 07 02	alkoholin tislauksjätteet	
	02 07 03	kemiallisessa käsittelyssä syntyvät jätteet	
	02 07 04	kulutukseen tai jalostukseen soveltu-	

	02 07 99	mattomat aineet jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
Muut teollisuusjätteet	04 01	nahka- ja turkisteollisuuden jätteet	20 000 t/a
	04 01 01	lihaus-, halkaisu- ja trimmausjätteet	
	04 01 02	kalkitusjätteet	
	04 01 04	kromia sisältävät parkitsemisliuokset	
	04 01 05	parkitsemisliuokset, jotka eivät sisällä kromia	
	04 01 08	kromia sisältävät parkitun nahan jätteet (ohennuskalvot, -lastut, palat, hiontapöly)	
	04 01 09	muokkaus- ja viimeistelyjätteet	
	04 01 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	04 02	tekstiiliteollisuuden jätteet	
	04 02 09	komposiittimateriaalien jätteet (kyllästetyt tekstiilit, elastomeerit, plastomeerit)	
	04 02 10	luonnonmateriaaleista syntyvä orgaaninen aines (kuten rasva ja vaha)	
	04 02 15	muut kuin nimikkeessä 04 02 14 mainittu viimeistelyjätteet	
	04 02 17	muut kuin nimikkeessä 04 02 16 mainittu väriaineet ja pigmentit	
	04 02 21	käsittelemättömien tekstiilikuitujen jätteet	
	04 02 22	käsiteltyjen tekstiilikuitujen jätteet	
	04 02 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	05 01	öljynjalostuksen jätteet	
	05 01 13	kattiloiden syöttöveden käsittelyssä syntyvät lietteet	
	05 01 14	jäähdytyskolonneissa syntyvät jätteet	
	05 01 16	öljyn rikinpoistossa syntyvä, rikkiä sisältävä jäte	
	05 01 17	bitumi	
	05 01 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	05 06	hiilen pyrolyytisessä käsittelyssä syntyvät jätteet	
	05 06 04	jäähdytyskolonneissa syntyvät jätteet	
	05 06 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	05 07	maakaasun puhdistuksessa ja kuljetuksessa syntyvät jätteet	
	05 07 02	rikkiä sisältävät jätteet	
	05 07 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	07 01	orgaanisten peruskemikaalien valmistuksessa, sekoituksessa, jakelussa ja käytössä syntyvät jätteet	
	07 01 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	07 02	muovien, kumin ja synteettisten kuitujen valmistuksessa, sekoituksessa, jakelussa ja käytössä syntyvät jätteet	
	07 02 13	muovijätteet	
	07 02 15	muut kuin nimikkeessä 07 02 14 mainittu lisäaineet	
	07 02 17	muut kuin nimikkeessä 07 02 16 mainittu silikoneja sisältävät jätteet	
	07 02 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	07 03	orgaanisten väriaineiden ja pigmenttien valmistuksessa, sekoituksessa, jakelussa ja käytössä syntyvät jätteet (lukuun ottamatta nimikeryhmää 06 11)	
	07 03 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	

	07 04	orgaanisten kasvinsuojeluaineiden (lukuun ottamatta nimikkeitä 02 01 08 ja 02 01 09), puunsuojakemikaalien (lukuun ottamatta nimikeryhmää 03 02) ja muiden biosidien valmistuksessa, sekoituksessa, jakelussa ja käytössä syntyvät jätteet
	07 04 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla
	07 05	lääkkeiden valmistuksessa, sekoituksessa, jakelussa ja käytössä syntyvät jätteet
	07 05 14	muut kuin nimikkeessä 07 05 13 mainittu kiinteät jätteet
	07 05 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla
	07 06	rasvojen, voiteiden, saippuoiden, pesu- ja puhdistusaineiden, desinfiointiaineiden ja kosmeettisten aineiden valmistuksessa, sekoituksessa, jakelussa ja käytössä syntyvät jätteet
	07 06 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla
	07 07	hienokemikaalien ja kemikaalien, joita ei ole mainittu muualla, valmistuksessa, sekoituksessa, jakelussa ja käytössä syntyvät jätteet
	07 07 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla
	08 01	maalien ja lakkojen valmistuksessa, sekoituksessa, jakelussa ja käytössä syntyvät jätteet
	08 01 12	muut kuin nimikkeessä 08 01 11 mainittu maali- tai lakkajätteet
	08 01 14	muut kuin nimikkeessä 08 01 13 mainittu maali- tai lakkajätteet
	08 01 16	muut kuin nimikkeessä 08 01 15 mainittu maalia tai lakkaa sisältävät vesipitoiset lietteet
	08 01 18	muut kuin nimikkeessä 08 01 17 mainittu maalin- tai lakanpoistossa syntyvät jätteet
	08 01 20	muut kuin nimikkeessä 08 01 19 mainittu maalia tai lakkaa sisältävät vesisuspensiot
	08 01 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla
	08 03	painovärien valmistuksessa, sekoituksessa, jakelussa ja käytössä syntyvät jätteet
	08 03 07	painoväriä sisältävät vesipitoiset lietteet
	08 03 08	painoväriä sisältävät vesipitoiset neste-mäiset jätteet
	08 03 13	muut kuin nimikkeessä 08 03 12 mainittu painovärilietteet
	08 03 15	muut kuin nimikkeessä 08 03 14 mainittu painovärilietteet
	08 03 18	muut kuin nimikkeessä 08 03 17 mainittu värijauhejätteet
	08 03 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla
	08 04	liimojen ja tiivistemassojen (vedenpitävät aineet mukaan luettuina) valmistuksessa, sekoituksessa, jakelussa ja käytössä syntyvät jätteet
	08 04 10	muut kuin nimikkeessä 08 04 09 mainittu liima- ja tiivistemassajätteet

08 04 12	muut kuin nimikkeessä 08 04 11 mainitut liima- ja tiivistemassalietteet
08 04 16	muut kuin nimikkeessä 08 04 15 mainitut, liimoja tai tiivistemassoja sisältävät vesipitoiset lietteet
08 04 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla
09 01	valokuvateollisuuden jätteet
09 01 07	valokuvausfilmit ja -paperit, jotka sisältävät hopeaa tai hopeayhdisteitä
09 01 08	valokuvausfilmit ja -paperit, jotka eivät sisällä hopeaa eivätkö hopeayhdisteitä
09 01 10	kertakäyttökamerat, joissa ei ole paristoja
09 01 12	muut kuin nimikkeessä 09 01 11 mainitut kertakäyttökamerat, joissa on paristo
09 01 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla
12 01	metallien ja muovien muovauksessa sekä fysikaalisessa ja mekaanisessa pintakäsittelyssä syntyvät jätteet
12 01 01	rautametallien viilaus- ja sorvausjätteet
12 01 02	rautametallien pölyt ja hienojakeet
12 01 03	ei-rautametallien viilaus- ja sorvausjätteet
12 01 04	ei-rautametallien pölyt ja hienojakeet
12 01 05	muovilastut ja muovien muovausjätteet
12 01 13	hitsausjätteet
12 01 15	muut kuin nimikkeessä 12 01 04 mainitut työstölietteet
12 01 17	muut kuin nimikkeessä 12 01 16 mainitut suihkupuhdistusjätteet
12 01 21	muut kuin nimikkeessä 12 01 20 mainitut käytetyt hiomakappaleet ja -aineet
12 01 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla
15 01	pakkaukset (mukaan luettuna yhdyskuntien erilliskerätty pakkausjäte)
15 01 01	paperi- ja kartonkipakkaukset
15 01 02	muovipakkaukset
15 01 03	puupakkaukset
15 01 04	metallipakkaukset
15 01 05	komposiittipakkaukset
15 01 06	sekalaiset pakkaukset
15 01 07	lasipakkaukset
15 01 09	tekstiilipakkaukset
15 02	absorboimisaineet, suodatinmateriaalit, puhdistusliinat ja suojavaatteet
15 02 03	muut kuin nimikkeessä 15 02 02 mainitut absorboimisaineet, suodatinmateriaalit, puhdistusliinat ja suojavaatteet
16 01	romuajoneuvot eri liikennemuodoista (liikkuvat työkonet mukaan luettuina) ja romuajoneuvojen purkamisessa ja ajoneuvojen huollossa syntyvät jätteet (lukuun ottamatta nimikeryhmiä 13, 14, 16 06 ja 16 08)
16 01 19	muovi
16 01 22	osat, joita ei ole mainittu muualla
16 02	sähkö- ja elektroniikkalaitteiden ja muiden laitteiden jätteet
16 02 14	muut kuin nimikkeissä 16 02 09-16 02 13 mainitut käytöstä poistetut sähkö- ja

	16 02 16	elektroniikkajätteet	
	16 02 16	muut kuin nimikkeessä 16 02 15 mainittu, sähkö- ja elektroniikkalaitteista ja muista laitteista poistetut osat	
	16 02 98	muut kuin nimikkeessä 16 02 97 tarkoitettut laitteet	
	16 03	epäkurantit tuotteiden valmistuserät ja käyttämättömät tuotteet	
	16 03 04	muut kuin nimikkeessä 16 03 03 mainittu epäorgaaniset jätteet	
	16 03 06	muut kuin nimikkeessä 16 03 05 mainittu orgaaniset jätteet	
	16 07	kuljetussäiliöiden, varastosäiliöiden ja tynnyrien puhdistuksessa syntyvät jätteet (lukuun ottamatta nimikeryhmiä 05 ja 13)	
	16 07 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	16 10	vesipitoiset nestemäiset jätteet, jotka on tarkoitus käsitellä muualla kuin toimipaikassa	
	16 10 02	muut kuin nimikkeessä 16 10 01 mainittu vesipitoiset nestemäiset jätteet	
	16 10 04	muut kuin nimikkeessä 16 10 03 mainittu vesipitoiset konsentraatit	
	17 02	puu, lasi ja muovit	
	17 02 03	muovi	
	17 06	eristysaineet ja asbestia sisältävät rakennusaineet	
	17 06 04	muut kuin nimikkeissä 17 06 01 ja 17 06 03 mainitut eristysaineet	
	17 09	muut rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät jätteet	
	17 09 04	muut kuin nimikkeissä 17 09 01, 17 09 02 ja 17 09 03 mainitut rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät sekalaiset jätteet	
Jätteenkäsittelyssä syntyvät jätteet	19 05	kiinteiden jätteiden aerobisessa käsittelyssä syntyvät jätteet	50 000 t/a
Jätteenkäsittelyssä syntyvät jätteet ovat esimerkiksi biojätteen käsittelyssä syntyvät rejektit, jätevesien käsittelyssä syntyvät jätteet (joita ei ole mainittu muualla luettelossa, pois lukien lietteet) sekä rakennusjätteen käsittelylaitosten ja muiden vastaavien laitteiden rejektit.	19 05 01	yhdyskuntajätteiden ja niihin rinnastettavien jätteiden kompostoitamaton osa	
	19 05 02	eläin- ja kasvisjätteiden kompostoitamaton osa	
	19 05 03	komposti, joka ei täytä sille asetettuja laatuvaatimuksia	
	19 05 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	19 06	jätteiden anaerobisessa käsittelyssä syntyvät jätteet	
	19 06 03	yhdyskuntajätteiden anaerobisessa käsittelyssä syntyvä neste	
	19 06 04	yhdyskuntajätteiden anaerobisessa käsittelyssä syntyvä liete	
	19 06 05	eläin- ja kasvijätteiden anaerobisessa käsittelyssä syntyvä neste	
	19 06 06	eläin- ja kasvijätteiden anaerobisessa käsittelyssä syntyvä liete	
	19 06 99	jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	19 08	jätevedenpuhdistamoissa syntyvät jätteet, joita ei ole mainittu muualla	
	19 08 01	valppäyksessä ja siivilöinnissä syntyvät jätteet	
	19 08 02	hiekanerotuksessa syntyvät jätteet	
	19 08 09	öljynerotuksessa syntyvät rasvan ja öljyn	

	19 08 99 19 12 19 12 12	jyn seokset, jotka sisältävät ainoastaan ruokaöljyä ja ravintorasvoja jätteet, joita ei ole mainittu muualla jätteiden mekaanisessa käsittelyssä (kuten lajittelussa, murskaamisessa, paalauksessa ja pelletoinnissa) syntyvät jätteet, joita ei ole mainittu muualla muut kuin nimikkeessä 19 12 11 mainittu, jätteiden mekaanisessa käsittelyssä syntyvät jätteet (eri materiaalien seokset mukaan luettuina)	
Sivutuoteasetuksen luokan 1-3 jätteet Sivutuoteasetuksen luokan 1-3 jätteet, jotka saa käsitellä hyväksytyssä polttolaitoksessa ja jotka eivät sovellu kompostointiin samoin ehdoin kuin kotitalouksien ruokajätteet ja muut biojätteet. Luokan 1 jätteitä ovat mm. kansainvälisestä toimivista liikennevälineistä peräisin oleva ruokajäte, luokan 2 jätteitä mm. muut itsestään kuolleet tai lopetetut eläimet kuin luokkaan 1 kuuluvat ja luokan 3 jätteitä ovat mm. entiset eläinperäiset elintarvikkeet (peräisin esimerkiksi tukku- ja vähittäiskaupasta), kuten liha ja lihatuotteet sekä kala ja kalatuotteet, joita ei ole enää tarkoitettu ihmisravinnoksi valmistuksessa tai pakkauksessa esiintyneiden ongelmien vuoksi ja jotka eivät aiheuta vaaraa ihmisille tai eläimille.	Edellä luetellut nimikeryhmiin 02, 04 ja nimikkeeseen 16 03 06 kuuluvat jätteet		20 000 t/a
Erikoisjäte-erät Erikoisjäte-erät ovat esimerkiksi viranomaisen määräyksellä taikka tuotteen/jätteen haltijan pyynnöstä polttamalla hävitettäväksi toimitettavat tuote- tai jäte-erät, jotka ominaisuuksiensa ja koostumuksensa puolesta soveltuvat hävitettäväksi yhdyskuntajätteen polttolaitoksessa. Esimerkkejä jäte-eristä ovat mm. tullin hävitettäväksi määräävät tuote-	Suurin osa jätteistä sisältyy aiemmin mainittuihin jäte- luokkiin		30 000 t/a

väärennökset tai kauppohen hävitettävät tuotteet.			
Yhteensä enintään 340 000 tonnia vuodessa			

Aluehallintovirasto on perustellut päätöstään seuraavasti:

Asiassa on kyse korkeimman hallinto-oikeuden uudelleen käsiteltäväksi palauttamasta Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan ympäristöluvan lupamääräystä 4 koskevasta asiasta. Korkein hallinto-oikeus on palauttanut Etelä-Suomen aluehallintovirastoon uudelleen käsiteltäväksi lupamääräyksen 4 liitteen 2 (luettelo jätevoimalassa poltettavaksi sallituista jätteistä) ja mainitun lupamääräyksen liitettä 2 koskevan viittauksen.

Ympäristöluvan myöntämisen edellytykset on ratkaistu Uudenmaan ympäristökeskuksen 30.12.2009 antamassa ympäristölupapäätöksessä No YS 1696. Päätös on tältä osin lainvoimainen, joten luvanmyöntämisen edellytyksiä ei ole käyty läpi kaikilta osin tässä päätöksessä. Korkein hallinto-oikeus on todennut 17.1.2013 annetussa päätöksessä taltionumero 229, että nyt käsiteltävänä oleva asia ei muilta osin vaikuta toiminnan ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiin.

Lupamääräyksen yksilöidyt perustelut

Ympäristönsuojeluasetuksen 20 a §:n mukaan ympäristöluvassa on oltava lupamääräykset poltettavista jätteistä jäteluokittain ja niiden suurimmista sallituista polttomääristä sekä laitoksen suurimmasta sallitusta polttokapasiteetista. Laitoksen polttokapasiteetti on 340 000 tonnia jätettä vuodessa, eivätkä kaikkien mainittujen jätelajien enimmäismäärät voi siten toteutua samanaikaisesti. Syntypaikkalajitellusta jätteestä on ennen polttoon toimittamista erotettu kierrätykseen tai muuhun hyötykäyttöön toimitettavat jakeet. Asukkaiden puutteellisen lajittelun myötä polttoon päätyy myös pieniä määriä vaarallista jätettä ja kierrätyskelpoista jätettä. Näitä ei kuitenkaan ole enää mahdollista erottaa muusta poltettavasta jätteestä. Laitoksella ei ole lupaa polttaa erilliske-rättyjä vaarallisia jätteitä eikä materiaali kierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjä jätteitä. Ympäristölupahakemuksen mukaan jättepolttoaineen toimittavat Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) ja Länsi- Uudella- maalla toimiva jäteyhtiö Roskn' Roll Oy Ab, jotka myös ohjeistavat asiakkaitaan jätteiden lajittelussa. Polttoon ei ole hyväksytty nimekeryhmien 02 04 ja 08 02 -jätteitä, koska näiden ryhmien jätteiden käsittelyssä jätteen polttamisella ei ole katsottu olevan sanottavaa vaikutusta jätteen ominaisuuksiin.

Jätevoimalassa sallitaan poltettavaksi syntypaikkalajitellun jätteen normaalisti sisältämät pienet määrät vaarallisia jätteitä tai muita haitallisia päästöjä aiheuttavia jätteitä, kuten PVC-muovia. Riippumatta poltettavien jätteiden laadusta on laitoksen aina noudatettava sille asetettuja päästöraja-arvoja, joten tämän menettelyn ympäristövaikutukset ovat erittäin vähäisiä. Määräystä annettaessa on huomioitu korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen (taltionumero 229, 17.1.2013) perustelut.

Päätöksen noudattaminen muutoksenhausta huolimatta

Aluehallintoviraston päätöksen mukaan luvan saaja voi aloittaa toiminnan lu-

päätöksen mukaisesti lupamääräyksiä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Luvan saaja voi aloittaa toiminnan lupapäätöksen mukaisesti, mikäli asettaa päätöksen mukaisen vakuuden.

Luvan saajan on ennen jätevoimalan toiminnan aloittamista asetettava 50.000 euron suuruinen hyväksyttävä vakuus Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle. Vakuus voidaan asettaa pankkitalletuksena, pankkitakauksena tai takausvakuutuksena.

Aluehallintovirasto on perustellut päätöstään täytäntöönpanoa koskevan ratkaisun osalta seuraavasti:

Yksittäisen lupamääräyksen uudelleen käsittelyä koskevaa asiaa on pidettävä toiminnan ympäristövaikutuksien kannalta vähäisenä asiana, ottaen lisäksi huomioon, ettei jäteluettelossa ole hyväksytty poltettavaksi vaarallisia jätteitä. Päätöksessä on otettu huomioon korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen taltionumero 229 (17.1.2013) mukaiset asiat. Aluehallintovirasto on katsonut, että perusteet ympäristönsuojelulain 101 §:n mukaiselle päätökselle täyttyvät eikä aloittamisluvan myöntäminen tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Toiminnanharjoittaja on lupahakemuksessa ehdottanut, että 50.000 euron vakuus toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta on riittävä. Aluehallintovirasto arvioi ehdotetun vakuuden olevan riittävä. (YSL 101 §)

Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon. (YSL 101 a §)

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 43, 45, 52–56, 96, 97, 100, 101 ja 101 a §
Ympäristönsuojeluasetus (169/2000) 1, 5, 19 ja 20 a §
Valtioneuvoston asetus jätteen polttamisesta (151/2013)
Jätelaki (646/2011) 29 §
Valtioneuvoston asetus jätteistä 4 §, liite 4

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1) *Kimmo Heikkinen ja hänen asiakumppaninsa* ovat valituksessaan vaatineet, että Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös kumotaan ja lupahakemus hylätään. Heikkinen ja hänen asiakumppaninsa ovat lisäksi vaatineet, että jätejakeiden määrät on eriteltävä tarkemmin, luvanhakijalta on vaadittava tarkempi erittely ongelmajätteistä, liitteessä 1 mainittujen jätejakeiden määrä on rajattava yhteensä 5 %:iin laitoksen vuosittaisesta poltettavasta jätteen määrästä, lupaan on lisättävä määräykset ongelmajäte-erien pitämisestä erillään muista jätteistä, sairaalajätteiden, teollisuuden jalostusjätteiden, jätteenkäsittelyn jätteiden, sivutuoteasetuksen luokan 1–3 jätteiden, erikoisjäte-erien ja kierrätettäväksi soveltuvien jätejakeiden polttaminen on kiellettävä, luvassa on määrättävä ettei puujäte saa sisältää painekyllästettyä puuta ja lisäksi on määrättävä että listan 2 mukaisten jätejakeiden on oltava Suomesta.

Mikäli aluehallintoviraston päätöstä ei kumota, on hakija velvoitettava hakemaan vesilain mukainen lupa vesien johtamiseksi alueen vesistöihin. Lisäksi lupaa on muutettava siten, ettei seuraavien jättejakeiden polttoa sallita: 20 02 01–03, 03 03 01, 18 01 01, 18 01 02, 18 02 01, 02 01 02, 02 01 03, 04 01 04, 04 01 08, 05 01, 05 06, 05 07, 07 02, 07 04, 07 05, 08 01, 09 01 07, 09 01 12, 12 01, 15 01 01, 15 01 04, 15 01 07, 19 06 ja sivutuoteasetuksen luokan 2 jätteet. Erikoisjäte-erien polttamista ei tule sallia ilman toiminnanharjoittajan esittämää yksilöidympää erittelyä erien sisällöstä.

Jos liitteen 1 mukaiset poltettavaa jätettä koskevat laajennukset hyväksytään, on lupamääräyksiä muutettava valituksesta tarkemmin ilmenevällä tavalla siten, että laitosalueella muodostuvien vesien johtaminen ympäröiviin ojiin kielletään, annetaan määräykset jättejakeiden ja -erien erottelemisesta toisistaan, määrätään erillisistä jäte-erien käsittelylinjoista, määrätään polttolämpötilaksi vähintään 1 100 asetetta, velvoitetaan seuraamaan puuston vauriotilannetta biologisin tutkimuksin ja ilmanlaatua vuosittain tehtävin tutkimuksin, velvoitetaan suorittamaan eläinjätteen vastaanotto erillisessä tilassa ja määrätään tarkemmin eläinjätteen säilyttämisestä, kielletään sairaalajätteen sekoittaminen muihin jäte-eriin, määrätään hajupaneelista, jossa on edustajina alueen asukkaita, määrätään haittaeläinten esiintymisen tarkkailusta ja velvoitetaan toiminnanharjoittaja tarkkailemaan jatkuvatoimisesti ja ympärivuotisesti dioksiini- ja furaanipitoisuuksia. Edelleen Heikkinen ja hänen asiakumppaninsa ovat vaatineet, että ympäristölupaan on lisättävä velvoite lähiasutuksen kaivojen tarkkailusta, raskasmetallilaskeumien seuraamisesta, ilmanlaadun pysyvän mittausaseman sijoittamisesta päästöjen merkittävälle laskeuma-alueelle ja kromi(VI)-yhdiste-, berillium-, alumiini- ja raskasmetallipäästöjen tarkkailusta. Kadmiumin tarkkailuvelvoitetta on täsmennettävä.

Aluehallintoviraston päätökseen sisältyvä lupa saada aloittaa listan 2 jättejakeiden polttaminen muutoksenhausta huolimatta on kumottava ja toiminnanharjoittajalta vaadittavan vakuuden määrää on korotettava 800.000 euroon.

Vaativustensa tueksi Heikkinen ja hänen asiakumppaninsa ovat viitanneet asiassa aikaisemmin esittämänsä ja ovat lisäksi esittäneet muun ohella seuraavaa:

Aluehallintoviraston päätöksen perusteluissa on jätetty huomioimatta se korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen perusteluissa esitetty seikka, että laitoksessa poltettava materiaali on suurelta osin muuta kuin yhdyskuntalajiteltua jätettä. Asiaa ei ole korkeimman hallinto-oikeuden edellyttämällä tavalla käsitelty uudelleen, vaan aluehallintovirastoon on vain toimitettu hieman yksilöidympi lista, jossa yksilöinti rajautuu pääluokittaiseen jäte-erien luottelemiseen. Pääerien sisällä on haitta-asteiltaan huomattavasti toisistaan poikkeavia jättejakeita. Ympäristöluvalla sallitaan pääluokkien sisällä minkä tahansa aineen polttaminen enimmäismäärään saakka. Tämä ei ole hyväksyttävää, vaan eri jättejakeiden osalta määrät on eriteltävä tarkemmin. Aluehallintoviraston päätös ei täytä ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) 12, 18 ja 19 §:ssä sekä 20 §:n 1 momentissa, jätteen polttamisesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (362/2003, jätteenpolttoasetus) eikä yleisimpien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta annetussa ympäristöministeriön asetuksessa (1129/2001) asetettuja vaatimuksia.

Luvan täydennyksestä ei käy ilmi lainsäädännössä edellytetty erittely eikä ympäristöluvassa ole riittävästi rajattu jätejakeiden käyttöä laitoksessa. Jäte-erien määrää on rajattava, koska laitoksen jätteistä noin puolet voi olla muuta kuin syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä tai siihen rinnastettavaa syntypaikkalajiteltua jätettä. Liitteen 1 mukaisten jätejakeiden tai -erien rajaaminen enintään viiteen prosenttiin sallitusta 340 000 tonnin määrästä on oikein ja perusteltua. Ilman rajausta kyse ei ole korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä mainituista satunnaisista pienistä määristä ongelmajätettä, vaan edelleen huomattavasta määrästä ongelmajätettä.

Ympäristölupa on lisättävät vaatimukset ongelmajäte-erien erilliskäsittelystä jätelain (1072/1993) 6 §:n 8 kohdan mukaisesti.

Kun vaatimuskohdassa mainitut jäte-erät, kuten sairaalajätteet, jätetään pois poltettavista aineista, laitos vastaa toiminnaltaan ja lupamääräyksiltään muita vastaavia polttolaitoksia Suomessa. Laitosta ei ole suunniteltu ongelmajätteiden polttamiseen, eikä niiden polttamista sen vuoksi tule sallia. Poikkeavien jäte-erien määrä on puujäte huomioon ottaen enimmillään noin 175 000 tonnia eli 51 prosenttia poltettavan jätteen enimmäismäärästä. Lupaa on muutettava siten, että poikkeuserien yhteenlaskettu osuus ei saa ylittää viittä prosenttia laitoksella poltettavien jätteiden määrästä. Nyt ympäristölupa sallisi laitoksen muuttamisen käytännössä ongelmajätettä polttavaksi laitokseksi. Esitetty viiden prosentin määrä ei ole ongelmallinen, koska luvan hakijan edustaja on vahvistanut, että määrä tulee jäämään alle yhteen prosenttiin. ELY-keskus on arvioinut määrän jäävän alle kymmeneen prosenttiin. Lupamääräyksissä on oltava selkeä ehto, jolla rajataan poltettavien ongelmajäte-erien kokonaismäärä.

Hakijan olisi tullut esittää myös tiedot jätejakeiden koostumuksista ja erityisesti mainita syntyvät haitta aineet, muun muassa halogenidit, arseeni, boori, metallit, raskasmetallit ja alumiini. Ilman tietoa haitta-aineista polttamisesta aiheutuvien haitta-aineiden arviointi on mahdotonta, eikä myöskään toiminnanharjoittaja ole voinut arvioida haittoja. Paineekyllästyneen puun poistaminen jätejakeiden joukosta helpottaa arseenista aiheutuvia ongelmia, mutta tarkkailuvelvoitetta ei voida jättää pois.

Hakemuksessa tulisi esittää tarkempi erittely toissijaisessa vaatimuksessa tarkoitettujen jätejakeiden määrästä, jotta voitaisiin arvioida niiden merkittävyyttä jätteen kokonaismäärän osalta. Toiminnanharjoittaja on arvioinut kokonaismäärän voivan nousta jopa 515 000 tonniin. Laitoksessa käytettävä tekniikka ja polttolämpötila eivät ole sellaisia, että tunnusnumeroittain mainittujen jätejakeiden poltto voitaisiin sallia.

Jos toiminnanharjoittajan vaatimukset huomattavien ongelmajäte-erien käsittelystä hyväksytään, on tämä otettava huomioon myös muissa lupamääräyksissä vastaavalla tavalla. Kysymyksessä olevan laitoksen toiminta on samankaltaista kuin Oulussa sijaitsevan jätteenpolttolaitoksen ja Ekokem Oyj:n Riihimäellä toimivan laitoksen toiminta. Ympäristölupaharkinnassa on otettava huomioon jätevoimalan toiminta, myös laitoksen sijoituspaikka.

Kaikki asfaltoitujen alueiden sade- ja sulamisvedet sekä sisäiset prosessivedet on kerättävä varastoaltaisiin tai johdettava yleiseen viemäriverkkoon. Vesien käsittelystä ei ole haittaa kaupungin jätevesien käsittelylle, koska vedet ovat

toiminnanharjoittajan mukaan niin puhtaita, että ne voidaan laskea luonnontilaiseen vesistöön. Vaatimus siitä, että jäte-eriä ei saa sekoittaa keskenään korostuu, jos ongelmajäte-erien polttaminen sallitaan haetussa laajuudessa. Ongelmajätteiden polttamisen vuoksi 850 asteen polttolämpötilaa ei voida pitää riittävänä. Eläinperäisen jätteen lisäksi puhdistamojätteet voivat aiheuttaa hajuhaittoja. Etelä-Suomen lääninhallitus on toisen jätevoimalaitoksen ympäristölupakäsittelyn yhteydessä vaatinut hajupaneelin asettamista. Myös nyt kysymyksessä olevassa tapauksessa on määrättävä hajupaneelista.

Päätöksessä selostettu savukaasujen puhdistuksen kuvaus on liian yleistävä. Eri aineiden osalta olisi jo lupaa haettaessa tullut selvittää, miten eri jätejakeet vaikuttavat eri haitta-aineiden päästötasoihin. Näin on etenkin siksi, että lupa mahdollistaa sen, että jopa yli puolet poltettavasta jätteestä olisi erityisiä jättejakeita. Lupahakemuksen tarkentamiseksi asia on tältä osin palautettava aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi. Tarkkailuvoitteiden avulla voidaan varmistua siitä, ettei laitoksen toiminnasta aiheudu ennalta arvioitua suurempia ympäristöhaittoja. Raskasmetallien päästöjä on tarkkailtava erityisesti sen vuoksi, että päästöt kasvaisivat esitetyn muutoksen vuoksi. Kadmiumille asetettu päästöraja ei ole vesipolitiikan puitteiden mukainen.

Kierrätettävissä olevien jättejakeiden polttaminen ei ole jätelain mukaista. Jos niin sanottujen erityisjätteiden kokonaismäärää ei rajata valituksessa esitetyllä tavalla, on ympäristövaikutusten arviointiselostusta täydennettävä siten, että muutoksen vaikutus tulee tutkittua ennen kuin muutos voidaan ottaa ympäristölupaharkinnan kohteeksi. Myöskään ei ole lainsäädännön tavoitteiden mukaista polttaa ulkomaista jätettä. Tähän toiminnanharjoittaja on aikaisemmin sitoutunut. Lupamääräykseen 4 sisältyvä ilmoitusvelvollisuus jättejakeista ei ole riittävä, vaan näiden erien määrä on rajattava 15 %:iin vuotuisesta sallitusta 340 000 tonnin määrästä.

Kyseessä on niin merkittävä laitoksen toiminnan muuttaminen, ettei muutoksen täytäntöönpanoa tule sallia ennen kuin lupa-asia on saanut lainvoiman. Koska toiminnan yleisvaarallisuus kasvaa, on vakuutta korotettava 800.000 euroon.

2) *Vantaan omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry* on valituksessaan vaatinut, että Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös kumotaan ja lupamääräys 4 muutetaan kuulumaan seuraavasti:

”Jätevoimalassa saa polttaa vain syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä enintään 340 000 t/a. Jätevoimalassa ei saa polttaa erilliskerättyjä vaarallisia jätteitä (ongelmajätteitä) eikä materiaali-kierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjä jätteitä. Paineekyllästetyn puun polttaminen sellaisenaan, murskattuna tai sekoitettuna muihin jätteisiin on kielletty. Päätöksen 14/2014/1 liitteessä 1 olevien jätteiden poltto on kielletty.”

Lisäksi ympäristölupaan on lisättävä lupamääräykset 4 A–4 F, jotka kuuluvat seuraavasti:

”4 A. Savukaasujen lämpötila on nostettava kaikissa olosuhteissa vähintään kahdeksi sekunniksi 1 100 °C:een kattilan sisäseinien läheisyydestä mitattuna. Kattila on varustettava lisäpolttimilla, jotka kytkeytyvät automaattisesti lämpö-

tilan laskiessa alle 1 100 °C. Lisäpolttimia on käytettävä myös käynnistys- ja pysäytystoimien aikana, jotta lämpötila on 1 100 °C. Jätettä ei saa syöttää kattilaan lämpötilan ollessa alle 1 100 °C.

4 B. Dioksiinien ja furaanien päästöjä tulee seurata jatkuvatoimisella näytteenottojärjestelmällä ja analysointilaitteistolla kaikilla polttolinjoilla.

4 C. Jätevoiman päästöjen vaikutuksia ympäristöön on tarkkailtava bioindikaattoriseurannalla ja voimalan vaikutusalueelle sijoitetulla ilmanlaadun mitausasemalla. Bioindikaattoriseurantaa on suoritettava myös pieneläimistä, josta voidaan seurata rasvaliukoisten aineiden kertyminen pieneläimiin. Lisäksi on luotava hajuhaittojen seurantajärjestelmä.

4 D. Vantaan Energia Oy:n on raportoitava reaaliaikaisesti jätevoimalan internet-sivuilla lupamääräysten 28, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 37 ja 40 raportointitiedot.

4 E. Mahdollisista erikoisjäte-eristä tulee toimittaa tiedot ELY-keskukselle viimeistään 2 viikkoa ennen polttoa ja samat tiedot on julkistettava reaaliaikaisesti jätevoimalan internet-sivuilla.

Julkistettavat tiedot tulee sisältää jätteen fysikaaliset ominaisuudet ja kemiallinen koostumus (=kemiallinen yhdiste(et)) ja kauppanimi sekä toksiset ominaisuudet jätejakohtaisesti. Sekä muut tiedot jätteen soveltuvuudesta polttamiseen aiotussa prosessissa.

4 F. Vantaan Energia Oy:n on otettava vapaaehtoinen ympäristövahinkovakuutus, joka käsittää seuraavat vahingot:

- peruuttamattomat ympäristöhaittojen vaikutukset
- lyhytaikaiset ympäristöhaittojen vaikutukset
- pitkäaikaiset suorat vaikutukset
- pitkäaikaiset välilliset vaikutukset
- onnettomuuden vaikutukset ympäristön asukkaisiin

Vakuutusmäärän tulee olla vähintään 10 miljoonaa euroa ja sitä tarkistetaan vuosittain rakennusindeksin muutoksen mukaisesti.”

Lisäksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksen täytäntöönpano on kiellettävä.

Vaatimustensa tueksi yhdistys on esittänyt muun ohella seuraavaa:

Ympäristönsuojeluasetuksen 12 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan hakemuksessa on oltava selvitys hyödynnettäväksi aiotun jätteen laadusta ja määrästä. Aluehallintoviraston päätöksen liitteessä 1 on useassa kohdassa mainittu jätteet, joita ei ole mainittu muualla. Tämä voi tarkoittaa mitä tahansa ja on vastoin mainittua asetusta.

Liitteessä 1 olevat jätteet ovat tosiasiallisesti erilliskerättyjä jätteitä, joiden koostumuksesta ja ominaisuuksista ei käytännössä saada selvyyttä, koska jäteerät esiintyvät kauppanimillä. Ne sisältävät myös vaarallisia jätteitä. Poltettavan jätteen määrästä enimmillään lähes puolet voisi käsittää ongelmajätettä sisältäviä jättejakeita. Lupamääräys on ristiriidassa sen kanssa, että alun perin on

tarkoitettu vain pieniä tavanomaisten jätteiden seassa olevia ongelmajättemääriä. Päätöstä ei ole täydennetty korkeimman hallinto-oikeuden edellyttämällä tavalla. Voimalaitosta ei ole suunniteltu liitteen 1 mukaisten jätteiden polttamiseen vaan pelkästään yhdyskuntajätettä varten. Voimalan välittömässä vaikutuspiirissä on yli 100 000 asukasta, joille voimalaitos muodostaa terveysriskin.

Lupamääräys 4 A on tarpeen, koska toiminnanharjoittaja pyrkii muuttamaan oleellisesti jätejakeiden koostumusta ja ominaisuuksia verrattuna siihen, miten laitos on alun perin suunniteltu. Poltettava jäte sisältää yli 1 % halogenoituja orgaanisia yhdisteitä, jolloin polttolämpötilan täytyy olla yli 1 100 °C. Vantaan Energia Oy:n tarkoituksena on muuttaa laitoksen toiminta ongelmajätelaitokseksi. Terveyden turvaamiseksi lupamääräyksessä 4 B mainittu jatkuvatoiminnan järjestelmä on tarpeen.

Lupamääräys 4 C on tarpeen, koska toiminnasta joutuu ilmaan pienhiukkasia, raskasmetalleja ja orgaanisia klooriyhdisteitä, joilla on vaikutuksia ihmisten terveyteen. Häiriötilanteiden aikana päästöt lisääntyvät dramaattisesti. Lupamääräysten 4 D ja 4 E lisääminen on tarpeen ympäristönsuojelulain 5 §, ympäristönsuojeluasetuksen 9 § ja jätteenpolttoasetus huomioon ottaen. Lupamääräys 4 F on tarpeen, koska jätevoimala ei sovellu suunniteltuun polttoon.

Kyse ei ole olemassa olevan toiminnan jatkamisesta vaan uudesta toiminnasta. Toiminta muuttuu olennaisesti siitä, mihin se on suunniteltu. Lisäksi muutokset jätejakeiden koostumuksessa ja ominaisuuksissa vaikuttavat polttolämpötilaan ja päästöjen laatuun, joten täytöntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta ei tule hyväksyä.

3) *Ulf William Thuringin kuolinpesän osakkaat* ovat valituksessaan vaatineet, että Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöstä muutetaan siten, että lupamääräykseen 4 sisällytetään riittävät määräykset polttoainepohjan laadun ja koostumuksen säännölliselle tarkkailulle ja sen varmistamiseksi, että jätejakeet eivät sisällä haitallisia aineita ympäristönsuojelulain 42 §:ssä säädetyn vastaisesti. Vantaan Energia Oy on velvoitettava korvaamaan kuolinpesän osakkaiden oikeudenkäyntikulut laillisine korkoineen.

Vaativustensa tueksi kuolinpesän osakkaat ovat esittäneet muun ohella seuraavaa:

Vantaan Energia Oy on täydentänyt jäteluetteloja koskevia tietoja 8.4.2013. Jätteestä noin 260 000 tonnia on Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) alueelta kerättyä pääosin syntypaikkalajiteltua sekajätettä. Jäteyhtiö Rosk'n Roll Oy Ab toimittaa syntypaikkalajiteltua sekajätettä noin 60 000–80 000 tonnia. Hakemuksen mukaan voimalassa ei polteta erilliskerättyjä vaarallisia jätteitä eikä materiaalinkierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjä jätteitä. Poltettavat jätejakeet on kuvattu jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) liitteen 4 perusteella.

Vantaan Energia Oy on pyrkinyt laajentamaan polttoainepohjaa YVA-selostuksessa esitetystä. Alkuperäisestä poikkeavaa polttoainekonseptia ja samalla mahdollisesti lisääntyviä tai haitallisemmiksi koettuja päästöjä ei saa hyväksyä, vaikka päästöt jäisivätkin jätteenpolttolaitoksille hyväksytyjen raja-arvojen alapuolelle. Lupamääräyksessä 4 on sallittava polttoaineena käytettäväksi

vain syntypaikkalajiteltu yhdyskuntajäte ja siihen rinnastettava syntypaikkalajiteltu sekajäte. Ongelmajätteiden polttoa ei tule sallia. Asiassa on otettava huomioon ELY-keskuksen vaatimus selkeydestä ja valvonnan mahdollistamisesta.

Valituksenalaisessa päätöksessä ei riittävän perustellusti esitetä, miten varmistetaan, etteivät poltettavaksi hyväksyttävät jakeet sisällä vaarallisia aineita, eikä selvityksiä jätteiden määrän ja laadun osalta edelleenkään voida pitää riittävinä. Jätteen ominaisuuksia arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota muun muassa raskasmetalleihin, alumiiniin, halogenideihin, arseeniin, booriin, metalleihin, asbestiin, berylliumiin, dioksiiniin, furaaneihin ja painekyllästetyn puun sisältämään arseeniin. Lisäksi poikkeaville jäte-erille tulisi asettaa maksimimäärä.

Jätteenpolttoasetuksen 5 §:n mukainen polttoaineen laadun ja määrän tarkkailu koskee vain jäte-eriä, niiden lajeja ja määräsuhteita. Velvoitetta polttoaineen laadun ja koostumuksen säännölliselle tarkkailulle ei ole asetettu. Kun syntypaikkalajitellun sekajätteen ja siihen rinnastettavan sekajätteen on todettu sisältävän kuluttajakäyttämisen johdosta vähäisiä määriä vaarallisia jätteitä, on ajateltu lähinnä kuluttajien kykyä ja halua lajitella jätteet oikein. Kuitenkin teknisen kehityksen myötä jätteiksi muuntuvien materiaalien ja tuotteiden koostumuksessakin tapahtuu muutoksia. Kun lupapäätös on voimassa toistaiseksi, on tarpeellista kytkeä siihen polttoaineen analysointivelvoite vähintään lupakäsittelyä varten. Kun jätteen toimittaja ja jätteenpolttolaitos osaltaan vastaavat jätteen laadusta, olisi myös jätteen toimittaja jatkossa saatava vastamaan jätteen laadusta.

Olisi kohtuutonta, että päätöksen virheellisyyden vuoksi muutoksenhakuun pakotettu taho joutuisi vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Vantaan Energia Oy on antanut valitusten johdosta vastineen, jossa on vaadittu valitusten jättämistä tutkimatta niiltä osin kuin niissä esitetään vaatimuksia, joita koskevat asiat eivät ole vireillä olevan ympäristöluvan kohteena. Muilta osin valitukset ja esitetty oikeudenkäyntikuluvaatimus on hylättävä. Vastineessa on viitattu asiassa aikaisemmin esitettyyn ja lisäksi todettu muun ohella seuraavaa:

Kimmo Heikkisen ja hänen asiakumppaneidensa valitus

Valituksessa esitettyjä asioita on suurelta osin käsitelty jo lupaprosessin aikaisemmissa vaiheissa, joten suurin osa vaatimuksista on jätettävä tutkimatta. Viireillä olevassa asiassa käsitellään vain lupamääräystä 4 ja päätöksen liitteinä olevaa luetteloa poltettavista jätteistä. Korkein hallinto-oikeus on päätöksessään 17.1.2013 todennut, ettei uudelleen käsiteltäväksi palautettu asia muilta osin vaikuta ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiin.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti luvanhakija on saanut luvan polttaa pääosin syntypaikkalajiteltua sekajätettä, kuten yhdyskuntajätteitä ja niihin rinnastettavia kaupan ja teollisuuden jätteitä. Sekalainen yhdyskuntajäte ja niihin rinnastettava kaupan ja teollisuuden jäte on yhdyskuntajätettä,

josta on sen syntypaikalla kerätty erilleen jätelajeittain yksilöidyt jakeet. Hakemus ja myönnetty lupa koskevat siten jätelain 3 §:n määritelmän mukaisesti syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä ja siihen rinnastettavaa jätettä, eikä hakija ole hakenut tai saanut lupaa polttaa erilliskerättyjä vaarallisia jätteitä, kuten ei myöskään materiaalikierrätykseen tai uusiokäyttöön erikseen kerättyjä jätteitä. Syntypaikkalajitellun jätteen normaalisti sisältämät pienet määrät vaarallisia jätteitä ovat niin vähäisiä, etteivät ne aiheuta terveydelle tai ympäristölle haittaa tai vaaraa eikä niiden poltto vaikuta siihen, pystyykö laitos täyttämään sille asetetut päästöraja-arvot.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä asetettujen vaatimusten mukaisesti hakija on tarkentanut hakemustaan ja lupaviranomainen on myöntänyt hakijalle hakemuksen mukaisen luvan. Kaikki päätöksen liitteessä 1 esitetyt jätteet soveltuvat ominaisuuksiensa puolesta poltettavaksi jätteenpolttolaitoksessa. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä todetulla tavalla kysymys on lupamääräysten tarkentamisesta poltettavien jätteiden määrää ja laatua koskevilta osin, joten ratkaisu ei vaikuta ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiin. Väite siitä, ettei asiaa olisi käsitelty korkeimman hallinto-oikeuden edellyttämällä tavalla uudestaan ei siten pidä paikkaansa.

Koska hakija ei ole hakenut eikä saanut lupaa polttaa erilliskerättyjä vaarallisia jätteitä, ei lupaan myöskään sisälly määräyksiä siitä, kuinka jätteenpolttolaitoksessa pidetään vaaralliset jätteet erillään muista jätteistä. Toiminnassa ei siten laissa kielletyllä tavalla laimenneta eikä muulla tavoin sekoiteta lajiltaan tai laadultaan erilaiseen jätteeseen taikka muuhun aineeseen poiketen siitä, mitä luvassa sallitaan. Lupa-asiaa ratkaistaessa on sovellettu 1.5.2012 voimaantullutta jätelakia 646/2011.

Hakemus täyttää ympäristönsuojeluasetuksen 12 §:n vaatimukset samoin kuin muut ympäristönsuojelulain ja ympäristönsuojeluasetuksen sekä jätelain ja sen nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Jätevesien johtamista koskevia asioita ei käsitellä tämän lupa-asian yhteydessä, koska ne eivät ole olleet hakemuksen tai lupapäätöksen kohteena.

Hakemuksella ei ole haettu eikä lupaa ole myönnetty sellaisten erilliskerättyjen sairaalajätteiden, jotka luokitellaan vaarallisiksi jätteiksi, polttamiseen. Elintarvikkeiden valmistuksessa ja jalostuksessa syntyvät jätteet eivät sisällä vaaralliseksi luokiteltuja jätteitä. Hakemuksella ei ole haettu eikä lupaa ole saatu erilliskerättyjen vaarallisten jätteiden käsittelyyn. Valituksenalaisessa päätöksessä on sallittu sivutuoteasetuksen luokkien 1–3 jätteiden polttaminen. Mainittuja jätteitä saa käsitellä hyväksytyssä polttolaitoksessa eivätkä ne sovellu kompostointiin samoin ehdoin kuin kotitalouksien ruokajätteet ja muut biojätteet. Toiminnassa tullaan noudattamaan asetettuja päästöraja-arvoja.

Erikoisjäte-eriä saa polttaa 30 000 tonnia vuodessa. Kyseessä ovat esimerkiksi viranomaisen määräyksellä tai tuotteen/jätteen haltijan pyynnöstä polttamalla hävitettäväksi toimitettavat tuote- tai jäte-erät, jotka ominaisuuksiensa ja koostumuksensa puolesta soveltuvat hävitettäväksi yhdyskuntajätteen polttolaitoksessa. Uudenmaan ELY-keskus voi kieltää erikoisjäte-erän polttamisen jätevoimalassa, mikäli erän ei katsota soveltuvan poltettavaksi yhdyskuntajätteen polttolaitoksessa. Koska polttolaitoksen kapasiteetti on 340 000 tonnia vuodes-

sa, eivät kaikkien päätöksen liitteessä 1 mainittujen jätejakeiden enimmäismäärät voi toteutua samanaikaisesti. Näin ollen vaadittua prosenttimääräistä rajaa ei ole perusteltua asettaa. Lupaa erilliskerättyjen vaarallisten jätteiden polttamiseen ei ole saatu.

Lupamääräyksen 4 toisen kappaleen mukaan jätevoimalassa ei saa polttaa erilliskerättyjä vaarallisia jätteitä eikä materiaalikierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjä vaatteita. Huoli siitä, että ympäristölupa sallisi laitoksen muuttamisen ongelmajätteitä polttavaksi laitokseksi on siten perusteeton.

Hakemuksen liite poltettavista jätteistä sisältää vain sellaista puujätettä, jota jäteasetuksen (179/2012) liitteen 4 jäteluettelon mukaan ei lasketa vaaralliseksi jätteeksi. Valituksessa esitetty vaatimus määräyksen lisäämisestä on siten perusteeton.

Koska lupaa halogenideja, arseenia, booria, raskasmetalleja tai alumiinia sisältävän erilliskerättyjen vaarallisten jätteiden polttamiseen ei ole saatu tai haettu, on valittajien huoli mainittujen aineiden osalta aiheeton. Aiemmin käsitellyssä ympäristöluvassa on asetettu päästörajat ja tarkkailuvelvoitteet, joita hakijan on toiminnassaan noudatettava.

Valituksessa lueteltujen liitteen 1 mukaisten jätejakeiden kieltämiselle ei ole perusteita. Lupaa ei ole haettu tai myönnetty materiaalikierrätykseen tai uusiokäyttöön erikseen kerättyjen jätteiden polttamiseen. Syntypaikkalajitellusta jätteestä on ennen polttoon toimittamista erotettu kierrätykseen tai muuhun hyötykäyttöön toimitettavat jakeet. Sekajäte kuitenkin sisältää myös muun muassa biohajoavia jätteitä (20 02 01), joten lupa koskee myös niitä. Valituksessa luetellut jättejakeet soveltuvat jätteenpolttolaitoksessa poltettavaksi eikä kyse ole vaarallisista jätteistä.

Savukaasunpuhdistus mitoitetaan siten, että jätteenpolttoasetuksessa asetetut päästörajat alitetaan keskimäärin noin 30 prosentilla, elohopean osalta 50 prosentilla. Tehokas järjestelmä takaa sen, etteivät päästörajat ylitä, vaikka polttoaineen laatu vaihtelee ja ajoittain mukana on sekajätteen joukossa esiintyviä, pieniä määriä vaarallisia jätteitä.

Kaikki ympäristölupa-asiat ratkaistaan tapauskohtaisesti, joten vaatimus lupamääräysten asettamisesta Ekokem Oyj:n laitosten kanssa yhteneväisesti on perusteeton. Mainitulla laitoksella on lupa polttaa myös erilliskerättyjä vaarallisia jätteitä.

Laitoksen sijoittaminen on ratkaistu jo vuonna 2009 annetussa ympäristölupapäätöksessä, joka on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 17.1.2013. Kysymyksessä oleva päätös ei koske myöskään polttolämpötiloja eikä hajuun liittyviä seikkoja eikä tarkkailumääräyksiä. Tarkkailusuunnitelma on viranomaisella hyväksyttävänä. Seuranta- ja tarkkailuvaatimukset ovat lainmukaiset. Voimalalle on laadittu haittaeläinten seuranta- ja torjuntaohjelma osana tarkkailusuunnitelmaa. Ympäristöluvan lupamääräyksessä 28 ilmaan johdettavien päästöjen mittaamista koskevat määräykset on annettu lain vaatimusten mukaisesti.

Kaivojen tarkkailusta on todettu korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä,

ettei laitoksen toiminnasta ole arvioitu aiheutuvan vaikutuksia yksityisessä käytössä olevien talousvesikaivojen käyttöön. Päätöksen mukaan talousvesikaivojen tarkkailua koskevaa määräystä on pidettävä riittävänä.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 11.3.2013 myöntämän ympäristöluvan nro 51/2013/1 lupamääräyksen 34 mukaan savukaasulauhduttimen puhdistetusta jätevedestä on tehtävä mittaukset vuorokauden päästöjä edustavan näytteen kuukausittaiset, virtaukseen suhteutetut mittaukset metallipäästöistä ja niiden yhdisteistä. Tarkkailusuunnitelman mukainen tarkkailu sisältää muun muassa raskasmetallien ja monien muiden yhdisteiden analysoinnin neljä kertaa vuodessa otettavista näytteistä. Lisäksi jätevesien ja hulevesien tarkkailun suorittaminen on esitettävä yksityiskohtaisesti tarkkailusuunnitelmassa. Tarkkailumääräykset siten täyttävät lain vaatimukset.

Vaatus siitä, että jäte-erien on oltava Suomesta, on ensisijaisesti jätettävä tutkimatta. Vaatus ei liity hakemuksen ja luvan kohteena oleviin asioihin. Kuten korkein hallinto-oikeus on päätöksessään todennut, jätteet on suunniteltu kerättäväksi pääosin pääkaupunkiseudulta ja Uudeltamaalta. Lupahakemus ei koske ulkomailta tuotavia jätteitä. Toissijaisesti valitus on siten perusteettomana hylättävä.

Vaatus päätöksen täytäntöönpanon kieltämisestä on hylättävä. Vireillä olevassa asiassa on kysymys vain lupamääräyksestä 4 ja päätöksen liitteestä.

Vantaan omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry:n valitus

Vaatus lupamääräysten 4 A–4 F lisäämisestä lupaan on jätettävä ensisijaisesti tutkimatta, koska mainituissa lupamääräyksissä esitettyjä asioita on käsitelty jo asian aikaisemmassa vaiheessa. Toissijaisesti vaatus on hylättävä.

Hakija ei riko jätelain 8 §:ssä säädettyä etusijajärjestystä. Syntypaikkalajittelusta jätteestä on ennen polttoon toimittamista erotettu kierrätykseen tai muuhun hyötykäyttöön toimitettavat jakeet. Hakija ei toiminnassaan polta, murskaa tai sekoita painekyllästettyä puuta muihin jätteisiin, joten valituksessa vaaditun kiellon asettaminen olisi perusteetonta.

Korkein hallinto-oikeus on nimenomaisesti todennut, että hallinto-oikeuden lupamääräykseen 4 tekemä muutos, jolla oli kumottu lupamääräyksen liite, teki päätöksen tulkinnasta haastavan. Näin ollen lupamääräyksessä oleva viittaus päätöksen liitteeseen on pidettävä voimassa. Hakija on riittävästi selvittänyt, että vaarallisia jätteitä esiintyy vain satunnaisesti muiden jätteiden joukossa. Näkemys siitä, että jätteen kokonaismäärästä enimmillään lähes puolet voisi käsittää ongelmajätteitä sisältäviä jätejakeita on yksiselitteisesti ja tarkoituksellisesti virheellinen.

Korkein hallinto-oikeus on päätöksessään todennut, että poltto-olosuhteista annettujen lupamääräykset 7–9 on annettu jätteenpolttoasetuksen vaatimusten mukaisesti.

Kuten lupapäätöksen perusteluissa todetaan, ympäristöluvan myöntämisen edellytykset, joihin terveyshaittakin kuuluu, on ratkaistu korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä lainvoiman saaneessa ympäristölupapäätöksessä. Samoin

on käsitelty velvoitetta jätevoimalan päästöjen tarkkailemiseksi bioindikaattoriseurannalla ja voimalan vaikutusalueelle määrääjäksi sijoitettua ilmanlaadun mittausasemaa.

Lupamääräykseen 4 sisältyvä velvoite erikoisjäte-eriä koskevien tietojen toimittamisesta ELY-keskukselle on riittävä. Vaatimus siitä, että jäte-erien tiedot on julkistettava reaaliaikaisesti voimalan internet-sivuilla on lakiin perustumaton.

Ympäristövahinkovakuutusta koskeva vaatimus ei liity käsiteltävänä olevaan asiaan. Hakijalla on lakisääteinen ympäristövahinkovakuutus.

Ulf William Thuringin kuolinpesän osakkaiden valitus

Voimalassa ei saa polttaa erilliskerättyjä vaarallisia jätteitä eikä materiaalikierrätykseen tai uusiokäyttöön erikseen kerättyjä jätteitä. Lupa on riittävän selkeä, tavanomainen yhdyskuntajätteen polttolaitosten lupakäytännössä ja sitä on mahdollista valvoa. ELY-keskus on todennut, että toiminnassa on noudatettava päästöraja-arvoja riippumatta poltettavien jätteiden laadusta ja ominaisuuksista. Vaatimus polttoainepohjan uudelleen analysointivelvollisuudesta ei perustu lakiin ja on siksi hylättävä. Koska valitus on hylättävä, myös vaatimus oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta on hylättävä.

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on antanut vastineen, jossa on todettu muun ohella seuraavaa:

Aluehallintoviraston päätöksen liitteessä 1 esitetyt jätteet eivät ole vaarallisia jätteitä, eli ongelmajätteitä. Aluehallintoviraston päätöksessä on esitetty valituksissa viitattujen jätteiden koostumuksia. Poikkeavista jätteistä on todettu, että ne ovat laadultaan yhdyskuntajätteisiin rinnastettavaa jätettä, josta on eroteltu jätelakiin perustuen materiaalina hyödynnettävät jakeet, lasi ja metalli sekä vaaralliset jätteet. Erikoisjäte-erät voivat olla jäte- tai tuote-eriä, jotka soveltuvat hävitettäväksi yhdyskuntajätteen polttolaitoksessa. Kaikkia taulukossa esitettyjä enimmäismääriä ei polteta samanaikaisesti.

Aluehallintoviraston päätöksen perusteella jätevoimalassa ei saa polttaa erilliskerättyjä vaarallisia jätteitä eikä materiaalikierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjä materiaaleja. Riippumatta poltettavan jätteen laadusta, on laitoksen aina noudatettava sille asetettuja päästöraja-arvoja.

Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on vastineessaan todennut, ettei valituksissa ole esitetty sellaisia näkökohtia, joiden perusteella aluehallintoviraston päätöstä olisi syytä muuttaa.

Vantaan ympäristölautakunta ympäristö- ja terveydensuojeluviranomaisena on antanut vastineen, jossa on todettu muun ohella seuraavaa:

Laitoksen tekniseen toteutukseen, käyttöön, tarkkailuun ja päästöihin liittyvät vaatimukset eivät kuulu valituksenalaiseen päätökseen, joten ne on jätettävä tutkimatta.

Vaarallisten jätteiden polttaminen laitoksella ei ole ympäristölupapäätöksen

mukaan sallittua. Luettelossa poltettavaksi sallituista jätteistä on mukana vain sellaisia jätteitä, jotka soveltuvat poltettavaksi kysymyksessä olevassa laitoksessa. Laitoksella ei saa polttaa erilliskerättyä materiaalikierrätykseen ja uusio- käyttöön kerättyä jätettä. Ei siten voida katsoa, että syntypaikalla lajitellut jätteet sisältävät polttoon kelpaamatonta jätettä. Vaarallisten jätteiden määrälle tai erikseen mainituille jäte-erille esitettyjä enimmäismääriä ei siten ole syytä asettaa. Paineekyllästetyn puun poltto laitoksella on kielletty, joten päätöksessä ei ole tarpeen erikseen yksilöidä vaarallisia jätteitä.

Ympäristölautakunta on yhtynyt Ulf William Thuringin kuolinpesän osakkaiden valituksessa esitettyyn huoleen jätteiden koostumuksen muutoksesta tekniikan kehittyessä ja muutoksen vaikutuksesta päästöihin. Polttoainepohjan uudelleen arviointi on toteutettava viimeistään luvan tarkistamisen yhteydessä.

Vantaan kaupunki on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta valitusten johdosta.

Vantaan omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry on antanut vastineen.

Ulf William Thuringin kuolinpesän osakkaat ovat antaneet vastineen.

Kimmo Heikkinen ja hänen asiakumppaninsa ovat antaneet vastineen.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lausunnossaan todennut, ettei sillä ole lisättävä valituksenalaisessa päätöksessä esitettyyn.

Kimmo Heikkinen ja hänen asiakumppaninsa ovat antaneet vastaselityksen, jossa on sen lisäksi, etteivät Peter ja Elina Forsström eivät enää ole prosessissa mukana, todettu muun ohella seuraavaa:

Hakija ei ole täydentänyt hakemuksessa esittämiään seikkoja mitään osin. Lupahakemus on edelleen puutteellinen ja myönnetty lupa on kumottava, koska se ei rajaa jäte-erien polttamista laitoksessa korkeimman hallinto-oikeuden edellyttämällä tavalla vaan sallii lähinnä ongelmajätteiksi luokiteltujen jäte-erien huomattavan polttamisen laitoksessa. Erikoisjäte-erien yhteismäärä on rajattava ympäristöluvassa. Lupa on sisällytettävä ehdot siitä, kuinka näiden jäte-erien erillisvarastointi ja -käsittely alueella on järjestettävä.

Vantaan omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry on antanut vastaselityksen, jossa on todettu muun ohella seuraavaa:

Jo koekäytön aikana polttoon tuli metallia 3 prosenttia, joten polttoon tulleet jakeet eivät vastaa luvan hakemisivaiheessa esitettyä. Polttoon tulee todennäköisesti mitä tahansa vaarallista jätettä, koska jätteiden laadun valvontaa ei ole.

Ulf William Thuringin kuolinpesän osakkaat ovat antaneet vastaselityksen.

Vantaan Energia Oy:lle on lähetetty tiedoksi vastaselitykset.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus hylkää Vantaan Energia Oy:n väitteen siitä, että muutoksenhakijoiden valitukset on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin niissä esitetään vaa-

timuksia, jotka eivät ole vireillä olevan ympäristöluvan kohteena ja jotka on käsitelty asian aikaisemmissa vaiheissa.

Hallinto-oikeus on tutkinut asian.

2. Kimmo Heikkisen ja hänen asiakumppaneidensa, Vantaan omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry:n ja Ulf Thuringin kuolinpesän osakkaiden valituksista hallinto-oikeus muuttaa Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksen lupamääräystä 4 ja liitteen 1 riviä erikoisjäte-erät siten, että ne muutettuna kuuluvat seuraavasti (*muutokset kursivilla*):

”4. Jätevoimalassa saa polttaa syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä ja siihen rinnastettavaa syntypaikkalajiteltua jätettä yhteensä korkeintaan 340 000 t/a. Luettelo polttoon sallituista jätteistä on esitetty *aluehallintoviraston* päätöksen liitteessä 1, *jossa mainittuja jätteitä poltettaessa on kuitenkin varmistuttava siitä, että laitoksen toiminnasta aiheutuvat päästöt ilmaan ja jätevesipäästöt eivät määrältään eivätkä laadultaan ylitä vuorokausitasolla niitä päästöjä, joita aiheutuu vain syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä poltettaessa.*

Toiminnanharjoittajan on laadittava suunnitelma siitä, kuinka liitteessä 1 mainittujen muiden jätteiden kuin syntypaikkalajiteltujen yhdyskuntajätteiden vastaanotto, varastointi, jätenimikkeiden sekoittumissuhteet ja polttaminen järjestetään siten, että laitoksen toiminnasta aiheutuvat päästöt ilmaan ja jätevesipäästöt eivät määrältään eivätkä laadultaan ylitä vuorokausitasolla niitä päästöjä, joita aiheutuu vain syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä poltettaessa. Suunnitelmassa on lisäksi esitettävä arvio tarkkailuohjelman muutostarpeista ja eri jätejakeiden polttamisen vaikutuksista pohjatuhkan laatuun. Suunnitelma on toimitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta tai kuitenkin viimeistään kuukautta ennen suunnitellun jätenimikkeen polttamista.

Jätevoimalassa ei saa polttaa erilliskerättyjä vaarallisia jätteitä eikä materiaali-kierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjä jätteitä.

Mikäli poltettavaksi tuodaan jätettä, jonka polttoa ei ole edellä sallittu, on jäte viipymättä palautettava sen haltijalle tai toimitettava paikkaan, jolla on ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa kyseisen jätteen käsittelyyn.”

LUETTELO JÄTEVOIMALASSA POLTETTAVAKSI SALLITUISTA JÄTTEISTÄ

Erikoisjäte-erät Erikoisjäte-erät ovat esimerkiksi viranomaisen määräyksellä taikka tuotteen/jätteen haltijan pyynnöstä polttamalla hävitettäväksi toimitettavat tuote- tai jäte-erät, jotka ominaisuuksiensa ja koostumuksensa puolesta soveltuvat hävitettäväksi yhdyskuntajät-	(<i>Poistettu tekstiä</i>) <i>Jätteet kuuluvat aiemmin mainittuihin jäte- luokkiin</i>		30 000 t/a
---	---	--	-------------------

teen polttolaitoksessa. Esimerkkejä jäte-eristä ovat mm. tullin hävitettäväksi määräävät tuoteväärennökset tai kauppohen hävitettävät tuotteet.			
---	--	--	--

Muutoin valitukset hylätään.

3. Ulf William Thuringin kuolinpesän osakkaiden oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus hylätään.

Perustelut

1.

Hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momentin mukaan, jos valitusta ei ole tehty määräajassa tai jos asian tai siinä esitetyn vaatimuksen ratkaisemiselle on muu este, valitus tai vaatimus jätetään tutkimatta.

Uudenmaan ympäristökeskus oli 30.12.2009 antamallaan päätöksellä n:o YS 1696 myöntänyt Vantaan Energia Oy:lle ympäristöluvan jätevoimalan toiminnalle. Päätöksen lupamääräyksessä 4 oli määrätty, millaista jätettä laitoksessa saa polttaa. Luettelo polttoon sallituista jätteistä oli esitetty päätöksen liitteessä 2. Vaasan hallinto-oikeus kumosi 30.12.2011 antamallaan päätöksellä n:o 11/0369/1 liitteen 2 sekä sitä koskeneen maininnan lupamääräyksestä 4.

Korkein hallinto-oikeus kumosi 17.1.2013 antamallaan päätöksellä taltionumero 229 Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen siltä osin kuin hallinto-oikeus oli kumonnut lupamääräyksen 4 liitteen 2 ja mainitun lupamääräyksen liitettä 2 koskevan viittauksen. Korkein hallinto-oikeus palautti asian mainitulta osin Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueelle uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen perusteluissa korkein hallinto-oikeus totesi, että lupamääräyksen 4 liite 2 on siihen sisältyneet jättejakeet huomioon ottaen ollut ris-tiriidassa sen kanssa, että ympäristökeskuksen päätöksen mukaan liitteen 2 luettelossa mainituilla ongelmajätteillä on tarkoitettu vain tavanomaiden jätteiden seassa olevia pieniä ongelmajättemääriä. Korkein hallinto-oikeus totesi muun ohella, että hakemuksessa ei ollut riittävästi selvitetty sitä, että ongelmajätteitä sisältävien jättejakeiden osalta kysymys olisi vain sellaisista satunnaisista pienistä määristä ongelmajätteistä, jotka saattaisivat väistämättä kuluttajakäyttäytymisen seurauksena joutua kattilaan muiden jätteiden joukossa. Kun otettiin huomioon myös, että YVA-selostuksessa oli tarkasteltu vain syntypaikakalajitellun sekajätteen polttoa, edellä mainitulla tavalla hallitsemattoman, ongelmajätteitä mahdollisesti laajassakin määrin sisältävän jätteen polton mahdollistava hakemus ei ympäristönsuojeluasetuksen 12 §:n (169/2000) 1 momentin 1 kohta ja 20 a §:n (363/2003) 1 momentin 1 kohta sekä jätteenpoltoasetuksen 5 § huomioon ottaen ole tältä osin täyttänyt ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä. Lupamääräykseen 4, myöskään sellaisena kuin se on hallinto-oikeuden päätöksessä muutettuna, ei ole sisällynyt riittäviä tietoja poltettavien jätteiden määrästä ja laadusta jäteluokittain eikä määräys muutettuna-kaan ole täyttänyt ympäristönsuojeluasetuksen 20 a §:n 1 momentin 1 kohdan vaatimuksia liitteen 2 tultua hallinto-oikeuden päätöksellä kumotuksi. Luvan hakijalle on varattava tilaisuus täydentää hakemusta siten, että hakemuksessa

osoitetaan, etteivät poltettavaksi tarkoitetut jätteet edellä mainitulla tavalla sisällä vaarallisia jätteitä. Hakemusta on muutoinkin tarkennettava jätteiden laadun ja määrän osalta noudattaen, mitä jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) liitteen 4 jäteluettelossa säädetään. Edelleen korkein hallinto-oikeus on todennut, että kun otetaan huomioon, että kysymys on tältä osin hakemuksen täydentämisestä ja lupamääräyksen tarkentamisesta poltettavien jätteiden laatua ja määrää koskevilta osin, ratkaisu ei muilta osin vaikuta toiminnan ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiin.

Asiassa on nyt hallinto-oikeudessa tänne tehtyjen valitusten johdosta ratkaistavana kysymys siitä, onko korkeimman hallinto-oikeuden 17.1.2013 antaman ratkaisun jälkeen tehty Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 28.1.2014 n:o 14/2014/1 lainmukainen. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen perusteluissa olevien luvan myöntämisen edellytyksiin liittyvien toteamusten johdosta asiassa on lähtökohtaisesti varmistuttava siitä, että lupamääräyksen 4 osalta tehdyllä aluehallintoviraston uudella päätöksellä ei ole luvan myöntämisen edellytyksiin sellaisia vaikutuksia, joiden vuoksi muita lupamääräyksiä kuin lupamääräystä 4 olisi muutettava. Lupamääräyksessä 4 on kuitenkin kysymys jätteenpolttolaitoksen toiminnan kannalta yhdestä keskeisimmistä lupamääräyksistä. Mikäli aluehallintoviraston päätöksellä olisi sallittu jotain sellaista, joka vaikuttaisi luvan myöntämisen edellytyksiin laajemmin kuin korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä on todettu, voisi tämä periaatteessa johtaa uusien lupamääräysten asettamiseen luvan myöntämisedellytysten varmistamiseksi. Näin ollen hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momentissa tarkoitettua syytä Vantaan Energia Oy:n esittämässä väitteessä mainittujen valituksissa esitettyjen vaatimusten tutkimatta jättämiselle ei ole.

2.

Sovellettavat oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 41 §:n 1 momentin mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 momentin 2 kohdan mukana luvassa on annettava tarpeelliset määräykset jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä.

Ympäristönsuojelulain 43 §:n 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä määrättyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Ympäristönsuojelulain 46 §:n 1 momentin mukaan luvassa on annettava tar-

peelliset määräykset toiminnan käyttötarkkailusta sekä päästöjen, toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Luvassa on lisäksi annettava tarpeelliset määräykset jätelain 120 §:ssä säädetystä jätehuollon seurannasta ja tarkkailusta sekä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmasta ja sen noudattamisesta.

Ympäristönsuojelulain 101 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytöntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Lupaviranomainen voi tarvittaessa määrätä täytöntöönpanon lupapäätöstä suppeammaksi sekä määrätä täytöntöönpanon aloitusajankohdasta.

Ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) 12 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan, jos toiminta koskee jätteen hyödyntämistä tai loppukäsittelyä, hakemuksessa on oltava sen lisäksi, mitä 9–11 §:ssä säädetään, selvitys hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi aiotun jätteen laadusta ja määrästä.

Ympäristönsuojeluasetuksen 20 a §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan sen lisäksi, mitä 19 ja 19 a §:ssä säädetään, jätteen polttamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen soveltamisalaan kuuluvan toiminnan ympäristöluvassa on oltava lupamääräykset poltettavaksi hyväksytyn jätteen lajista jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:ssä tarkoitetun luettelon mukaisesti sekä näiden jätteiden suurimmista sallituista polttomääristä.

Jätelain (646/2011) 6 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan mainitussa laissa tarkoitetaan *vaarallisella jätteellä* jätettä, jolla on palo- tai räjähdysvaarallinen, tartuntavaarallinen, muu terveydelle vaarallinen, ympäristölle vaarallinen tai muu vastaava ominaisuus (vaaraominaisuus). Mainitun momentin 2 kohdan mukaan *yhdyskuntajätteellä* tarkoitetaan vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvää jätettä, mukaan lukien sako- ja umpikaivoliete, sekä laadultaan siihen rinnastettavaa hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnassa syntyvää jätettä. Mainitun momentin 3 kohdan mukaan *sekalaisella yhdyskuntajätteellä* tarkoitetaan yhdyskuntajätettä, joka jää jäljelle, kun jätteestä on sen syntypaikalla kerätty erilleen jätelajeittain yksilöidyt jakeet.

Jätelain 13 §:n 1 momentin mukaan jätettä ei saa hylätä eikä käsitellä hallitsemattomasti.

Jätelain 13 §:n 2 momentin mukaan jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Jätteen keräyksessä ja kuljetuksessa sekä jätteen käsittelylaitoksen tai -paikan sijoittamisessa, rakentamisessa, käytössä ja käytön jälkeisessä hoidossa on erityisesti huolehdittava siitä, ettei jätehuollosta aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavia päästöjä mukaan lukien melua ja hajua taikka viihtyisyyden vähentymistä. Toiminnan, laitoksen tai paikan on lisäksi sovellettava ympäristöön ja maisemaan.

Jätelain 13 §:n 3 momentin mukaan jätehuollossa on periaatteena, että käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja noudatetaan ympäristön kannalta parasta käytäntöä.

Jätelain 15 §:n 1 momentin mukaan lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet on kerättävä ja pidettävä jätehuollossa toisistaan erillään siinä laajuudessa kuin se on terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi, 8 §:n 1 momentissa säädetyn etusijajärjestyksen noudattamiseksi taikka jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista.

Jätelain 17 §:n 1 momentin mukaan vaarallista jätettä ei saa laimentaa eikä muulla tavoin sekoittaa lajiltaan tai laadultaan erilaiseen jätteeseen taikka muuhun aineeseen. Sekoittamiskiellosta voidaan poiketa, jos sekoittaminen on jätteen käsittelemiseksi tarpeellista ja toimintaan on ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa. Jätteet on eroteltava, jos vaarallista jätettä on sekoitettu kiellon vastaisesti ja jos erottelu on tarpeen terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi ja teknisesti mahdollista aiheuttamatta kohtuuttomia kustannuksia.

Jätelain 148 §:n 1 momentin mukaan mainittu laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2012.

Jätelain 149 §:n 3 momentin mukaan, jos muutoksenhakutuomioistuin mainitun lain voimaan tullessa vireillä olevassa asiassa kumoaa päätöksen, johon on sovellettava tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsitellään ja ratkaistaan tämän lain säännösten mukaisesti.

Jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012, jäljempänä jäteasetus) 1 §:n 1 kohdan mukaan mainitussa asetuksessa tarkoitetaan *jätteen erillisellä* jätteen keräystä siten, että lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet pidetään erillään kierrätyksen, muun hyödyntämisen taikka muun erityisen käsitteilyn helpottamiseksi.

Jäteasetuksen 3 §:n mukaan liitteessä 3 säädetään jätelain 6 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista jätteen vaaraominaisuuksista ja niiden tulkinnassa sovellettavista raja-arvoista.

Jäteasetuksen 4 §:n mukaan liitteessä 4 säädetään luettelo yleisimmistä jätteistä sekä vaarallisista jätteistä (*jäteluettelo*).

Jäteasetuksen liitteen 4 johdanto-osan 2 momentin mukaan luettelossa tähdellä (*) merkittyihin nimikkeisiin kuuluvat jätteet ovat vaarallisia jätteitä, jollei jätelain 7 §:n tai 112 §:n nojalla yksittäistapauksessa toisin säädetä.

Jäteasetuksen liitteen 4 johdanto-osan 6 momentissa todetaan, että luettelo koostuu kuusinumeroisilla tunnusnumeroilla varustetuista jätenimikkeistä sekä kaksi- ja nelinumeroisilla tunnusnumeroilla varustetuista nimikeryhmäotsikoista. Yksittäistä jätenimikettä ei pidä tarkastella erillään vastaavasta nimikeryhmäotsikosta.

Jäteasetuksen 22 §:n 1 momentin mukaan jätelain 118 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettussa toiminnassa käsitellyistä jätteistä on pidettävä aikajärjestyksen mukaista kirjaa. Kirjanpito on mahdollisuuksien mukaan laadittava toimipaikoittain.

Jäteasetuksen 22 §:n 2 momentin mukaan kirjanpidossa on oltava seuraavat tiedot: 1) jätteen määrä; 2) jäteluettelon mukainen jätteen nimike ja kuvaus jätelajista sekä olennaiset tiedot jätteen ominaisuuksista ja koostumuksesta; 3) vaarallisesta jätteestä liitteen 3 mukaiset pääasialliset vaaraominaisuudet; 4) jos jäte tuodaan muualta, jätteen edellisen haltijan ja kuljettajan nimi ja yhteystiedot; 5) jätteen käsittelytapa ja käsittelytoimen luokitus liitteen 1 tai 2 mukaisesti; 6) jätteen käsittelyssä syntyvästä jätteestä soveltuvin osin 20 §:n 2 momentin mukaiset tiedot.

Jätteen polttamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (151/2013, jäljempänä jätteenpolttoasetus) 6 §:n 1 momentin (aikaisemmin asetuksen 362/2003 5 §:n 1 momentti) mukaan jätteenpolttolaitoksen ja jätteen rinnakkaispolttolaitoksen toiminnanharjoittajan on huolehdittava, että vastaanotettujen jätteiden tiedot kirjataan jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) 22 §:n mukaisesti ja jätteet punnitaan jäte-erittäin. Jätteen paino on määritettävä mahdollisuuksien mukaan noudattaen mainitun asetuksen 4 §:ssä tarkoitetun jäteluettelon mukaista jäteluokitusta.

Teollisuuden päästöistä annettu direktiivi (2010/75/EU, teollisuuspäästödirektiivi)

Teollisuuspäästödirektiivin luku IV sisältää jätteenpolttolaitoksiin ja jätettä käyttäviin rinnakkaispolttolaitoksiin sovellettavat erityissäännökset. Mainittuun lukuun kuuluvan 45 artiklan (*Lupaehdot*) 1 kohdan a alakohdan mukaan luvassa on lueteltava kaikki jätelajit, joiden käsittely on sallittu, jolloin on mainittava ainakin Euroopan jäteluetteloa koskevassa päätöksessä 2000/532/EY vahvistetut jätelajit, jos mahdollista, ja tarvittaessa esitettävä tiedot jätteen määrästä kunkin jätelajin osalta.

Asiassa saatu selvitys

Uudenmaan ympäristökeskus on päätöksellään 30.12.2009 n:o YS 1696 myöntänyt Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan (polttoaineteho yhteensä noin 193 MW ja polttokapasiteetti 340 000 t/a syntypaikkalajiteltua jätettä) toiminnalle ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisen ympäristöluvan, johon sisältyvät lupamääräykset 1–42. Määräykset on jaoteltu jätteenpolttoa koskeviin, kaasuturbiinia koskeviin sekä koko toimintaa koskeviin yleisiin määräyksiin. Päätökseen sisältyneen lupamääräyksen 4 mukaan jätevoimalassa saa polttaa syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä ja siihen rinnastettavaa syntypaikkalajiteltua jätettä yhteensä korkeintaan 340 000 t/a. Luettelo polttoon sallituista jätteistä oli esitetty ympäristölupapäätöksen liitteessä 2.

Vaasan hallinto-oikeus kumosi päätöksellään 30.12.2011 ympäristökeskuksen päätöksen liitteen 2 ja sitä koskeneen maininnan lupamääräyksestä 4. Hallinto-oikeus lisäsi lupamääräykseen 4 maininnan siitä, ettei voimalassa saa polttaa materiaali kierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjä jätteitä.

Korkein hallinto-oikeus kumosi 17.1.2013 antamallaan päätöksellä hallinto-oikeuden päätöksen siltä osin kuin hallinto-oikeus oli kumonnut liitteen 2 ja lupamääräyksen 4 liitettä 2 koskevan viittauksen. Korkein hallinto-oikeus palautti asian mainitulta osin Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueelle uudelleen käsiteltäväksi. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi ELY-keskuksen valituksen siltä osin kuin se koski lupamääräyksen 4 toiseen kappaleeseen tehtyä lisäystä, jolla oli kielletty materiaali-kierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjen jätteiden polttaminen.

Korkein hallinto-oikeus on päätöksensä perusteluissa todennut, että lupamääräyksen 4 liite 2 on siihen sisältyneet jätejakeet huomioon ottaen ollut ristiriidassa sen kanssa, että ympäristökeskuksen päätöksen mukaan liitteen 2 luettelossa mainituilla ongelmajätteillä on tarkoitettu vain tavanomaisten jätteiden seassa olevia pieniä ongelmajättemääriä. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen perustelujen mukaan hakemuksessa ei ole riittävästi selvitetty eikä ympäristökeskuksen päätöksessä ole tältä osin riittävästi varmistuttu siitä, että ongelmajätteitä sisältävien jätejakeiden osalta kysymys olisi vain sellaisista satunnaisista pienistä määristä ongelmajätteitä, jotka saattaisivat väistämättä kulluttajakäyttämisen seurauksena joutua kattilaan muiden jätteiden joukossa. Korkein hallinto-oikeus totesi, että kun otetaan huomioon myös, että YVA-selostuksessa on tarkasteltu vain syntypaikkalajitellun sekajätteen polttoa, edellä mainitulla tavalla hallitsemattoman, ongelmajätteitä mahdollisesti laajassakin määrin sisältävän jätteen polton mahdollistava hakemus ei ympäristönsuojeluasetuksen 12 §:n (169/2000) 1 momentin 1 kohta ja 20 a §:n (363/2003) 1 momentin 1 kohta sekä jätteenpoltoasetuksen 5 § huomioon ottaen ole tältä osin täyttänyt ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen perustelujen mukaan luvan hakijalle on varattava tilaisuus täydentää hakemusta siten, että hakemuksessa osoitetaan, etteivät poltettavaksi tarkoitetut jätteet edellä mainitulla tavalla sisällä vaarallisia jätteitä. Hakemukselta on muutoinkin tarkennettava jätteiden laadun ja määrän osalta noudattaen, mitä jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) liitteen 4 jäteluetelossa säädetään. Edelleen korkein hallinto-oikeus on todennut, että kun otetaan huomioon, että kysymys on tältä osin hakemuksen täydentämisestä ja lupamääräyksen tarkentamisesta poltettavien jätteiden laatua ja määrää koskevilta osin, ratkaisu ei muilta osin vaikuta toiminnan ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiin.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen antamisen jälkeen Vantaan Energia Oy on toimittanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle 3.4.2013 päivätyn hakemuksen, voimalassa poltettavien jätejakeiden tarkentamisesta. Hakemuksen täydennyksessä on tarkasteltu muun ohella poltettavia jätejakeita, jätteiden laaduntarkkailua ja jätteiden koostumuksen vaikutuksia päästöihin.

Mainitussa hakemuksen täydennyksessä todetaan, että laitoksen pääasiallinen polttoaine on syntypaikkalajiteltu sekajäte. Pääosa jätteestä, noin 260 000–280 000 tonnia, on Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) alueelta kerättyä pääosin syntypaikkalajiteltua sekajätettä. Loput 60 000–80 000 tonnia syntypaikkalajiteltua sekajätettä toimittaa Länsi-Uudellamaalla toimiva jäteyhtiö Rosk'n Roll Oy Ab. Jätevoimalassa poltettava sekajäte on pääosin kotitalouksien, teollisuuden ja palvelualojen sekajätettä, jonka suurimmasta osasta on eroteltu syntypaikalla biojäte, lasi, metallit, keräyskartonki, keräyspaperi, sähkö- ja elektroniikkaromu sekä vaaralliset jätteet. Hakemuksen

mukaan jätevoimalassa ei polteta erilliskerättyjä vaarallisia jätteitä eikä materiaali-kierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjä jätteitä.

Hakemuksessa todetaan, että HSY:n alueelta kerätyn kotitalouksien syntypaikkalajitellun sekajätteen tyypillistä koostumusta on tutkittu vuonna 2012. Kaiken biojätteen (keittiöbiojäte, puutarhajäte, maa-ainekset sekä pehmapaperi) osuus kotitalouksien sekajätteestä oli yhteensä 40 painoprosenttia. Kaiken keräyskuitumateriaalin (keräyspaperi, -pahvi ja -kartonki sekä alumiinipinnoitetut kartonkitölkit) osuus kotitalouksien sekajätteestä oli yhteensä 15 painoprosenttia. Muovin (kalvo- ja kovamuovi sekä PVC ja fluoripitoinen jäte) osuus oli yhteensä 18 painoprosenttia. Muovijäte oli pääasiassa pakkauksia (arviolta 90 %). Muu palava jäte, noin 26 painoprosenttia, oli muun muassa vaippoja, tekstiilejä ja puuta. Vaarallisten jätteiden osuus sekajätteestä oli noin 0,3 painoprosenttia. Tutkimuksessa sekajätteen joukosta löytyneistä vaarallisista jätteistä suurin osa oli maalipurkkeja, lääkkeitä ja energiansäästölamppuja.

Hakemuksessa todetaan edelleen, että HSY:n alueelta kerätyn palvelualojen sekajätteen koostumusta tutkittiin 2012. Tutkimuksessa tarkasteltiin erikseen viittä eri toimialaryhmää: koulutusta, päivittäistavarakauppoja, majoitus- ja ravitsemuspalveluja, terveydenhuoltoa sekä julkishallintoa. Elintarvikejätteen osuus sekajätteessä vaihteli eri toimialoilla 6–40 painoprosentin välillä, ja muun biojätteen osuus sekajätteestä oli noin 8–23 painoprosenttia. Erilaisia kuitumateriaaleja sekajätteestä oli toimialasta riippuen noin viidennes, sillä keräyspaperin, pahvin ja kartongin osuus sekajätteestä vaihteli eri toimialoilla 10–34 painoprosentin välillä. Erilaisia muoveja palvelualojen sekajätteestä oli noin 18–30 painoprosenttia. Muuta palavaa jätettä oli noin 4–36 painoprosenttia. Vaarallisten jätteiden osuus oli 0–2 painoprosenttia ja sähkö- ja elektroniikkaromun osuus oli 0,1–2 painoprosenttia sekajätteestä.

Hakemuksen mukaan jätevoimalassa poltettava teollisuuden sekajäte on laadultaan yhdyskuntajätteisiin rinnastettavaa jätettä, josta on eroteltu jätelakiin perustuen vähintään materiaalina hyödynnettävät jakeet, lasi ja metalli sekä vaaralliset jätteet. Teollisuusyritykset toimivat usein sertifioitujen laatujärjestelmien mukaisesti, jolloin jätteen lajittelu syntypaikalla on tehokkaampaa kuin esimerkiksi kotitalouksissa. Hakemuksessa todetaan, että teollisuuden ja kaupan yhdyskuntajätteisiin rinnastettavat sekajätteet sisältävät yleensä lähinnä puuta ja muovia.

Hakemuksessa todetaan, että puujäte on puun käsittelyssä sekä levyjen ja huonekalujen, massan, paperin ja kartongin valmistuksessa syntyvää jätettä sekä rakentamisessa ja purkamisessa syntyvää jätettä, jotka eivät sisällä painekylästettyä puuta tai muita vaaralliseksi jätteeksi luokiteltuja puujätteitä. Sairaalajätteet ovat ihmisten ja eläinten terveyden hoidossa tai siihen liittyvässä tutkimustoiminnassa syntyviä jätteitä, jotka eivät sisällä tartuntavaarallisia tai muita vaarallisia jätteitä. Maataloudessa, puutarhataloudessa, vesiviljelyssä, metsätaloudessa, metsästyksessä, kalastuksessa sekä elintarvikkeiden valmistuksessa ja jalostuksessa syntyvät jätteet käsittävät vain jätteitä, jotka eivät sisällä jätevesien käsittelyn jätteitä eivätkä vaaralliseksi luokiteltuja jätteitä. Muut teollisuusjätteet ovat nahka-, turkis- ja tekstiiliteollisuuden jätteet sekä erilaisten kemikaalien valmistuksessa syntyviä jätteitä, jotka eivät sisällä vaaralliseksi luokiteltuja jätteitä. Jätteenkäsittelyssä syntyvät jätteet ovat esimerkiksi biojätteen käsittelyssä syntyvät rejektit, jätevesien käsittelyssä syntyvät

jätteet (pois lukien lietteet) sekä rakennusjätteen käsittelylaitosten ja muiden vastaavien laitosten rejektit. Sivutuoteasetuksen (EY N:o 1062/2009) luokan 1–3 jätteet ovat jätteitä, jotka saa käsitellä hyväksytyssä polttolaitoksessa ja jotka eivät sovellu kompostointiin samoin ehdoin kuin kotitalouksien ruokajätteet ja muut biojätteet. Luokan 1 jätteitä ovat muun muassa kansainvälisesti toimivista liikennevälineistä peräisin oleva ruokajäte, luokan 2 jätteitä ovat muun muassa muut itsestään kuolleet tai lopetetut eläimet kuin luokkaan 1 kuuluvat ja luokan 3 jätteitä ovat muun muassa entiset eläinperäiset elintarvikkeet, kuten liha ja lihatuotteet sekä kala ja kalatuotteet, joita ei ole enää tarkoitettu ihmisravinnoksi valmistuksessa tai pakkauksessa esiintyneiden ongelmien vuoksi ja jotka eivät aiheuta vaaraa ihmisille tai eläimille. Erikoisjäte-erät ovat esimerkiksi viranomaisen määräyksellä taikka tuotteen/jätteen haltijan pyynnöstä polttamalla hävitettäväksi toimitettavat tuote- tai jäte-erät, jotka ominaisuuksiensa ja koostumuksensa puolesta soveltuvat hävitettäväksi yhdyskuntajätteen polttolaitoksessa. Esimerkkejä jäte-eristä ovat muun muassa tullin hävitettäväksi määrättävät tuoteväärennökset tai kauppojen hävitettävät tuotteet.

Hakemuksen mukaan suurin osa jätteistä tuodaan pakkaavilla jäteautoilla suoraan syntypistekeräilystä laitokselle. Pieni osa jätteistä tuodaan laitokselle perävaunullisilla rekka-autoilla. Polttoaineen vastaanotossa on käytössä tunnistinjärjestelmä, joka tunnistaa portille saapuvat autot niiden tunnistinlaatoista. Järjestelmä ohjaa autot edelleen punnitukseen liikennevaloilla. Vastaanotettujen jätteiden tiedot kirjataan ja jätteet punnitaan jäte-erittäin. Punnitustiedot tallentuvat polttoainetietojärjestelmään. Sairaaloista ja laboratorioista sekä radioaktiivisia materiaaleja käyttävän teollisuuden jätteiden radioaktiivisuus mitataan portilla käsikäyttöisellä mittarilla. Jos radioaktiivisuutta havaitaan, jätettä ei oteta vastaan. Ensimmäinen jätteen laaduntarkastus tehdään silmämääräisesti jätteen saapuessa, mikäli se on mahdollista kuorma-auton rakenteen kannalta. Poltettavaksi kelpaamaton jäte poistetaan ennen sen syöttämistä jätebunkkeriin. Seuraava laaduntarkastus on bunkkerissa, jota tarkkaillaan laitoksen valvomosta. Polttoon kelpaamattomat osat poistetaan bunkkerista nosturilla ja siirretään hylkysäiliöön. Kaikki polttoon soveltumaton aines punnitaan, dokumentoidaan ja toimitetaan kaatopaikalle. Jätekuormia tarkastetaan pistokokein vastaanottohallissa. Pistokokeissa jätekuorma kipataan vastaanottohallin lattialle ja tarkastetaan sen sisältö. Mikäli jäte täyttää vaatimukset, se siirretään pyöräkuormaajalla jätebunkkeriin. Pistokokeet otetaan noin kuukauden välein ja kuormat tarkastetaan kertaalleen myös kaikilta uusilta toimittajilta.

Oikeudellinen arviointi ja lopputulos

Ratkaistavana oleva asia

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on nyt kysymyksessä olevalla päätöksellään 28.1.2014 päättänyt, että lupamääräys 4 kuuluu aluehallintoviraston päätöksensä tarkemmin ilmenevällä tavalla. Päätökseen on sisällynyt liite 1, jossa on listaus laitoksella poltettavaksi hyväksytyistä jätteistä. Asiassa on hallinto-oikeudessa tänne tehtyjen valitusten johdosta ratkaistavana kysymys siitä, onko aluehallintoviraston päätös lainmukainen. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä ja sen perusteluista ilmenevällä tavalla toiminnan ympäristölupa on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä muutoin kuin lupamääräystä 4 koskevalta osin. Asiassa on siten lähtökohtaisesti ratkaistavana

vain kysymys lupamääräyksen 4 lainmukaisuudesta ja siitä, että lupamääräys 4 on asetettu tavalla, joka ei vaikuta lainvoiman saaneen ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiin.

Lupamääräyksen 4 ja liitteen 1 muuttaminen

Valituksessaan hallinto-oikeudelle Kimmo Heikkinen ja hänen asiakumppaninsa ovat vaatineet, että valituksesta tarkemmin ilmenevien jätteiden, muun ohella sairaalajätteiden, teollisuuden jalostusjätteiden ja erikoisjäte-erien polttaminen on kiellettävä. Vantaan omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry on vaatinut lupamääräykseen 4 muun ohella sellaista muutosta, että liitteessä 1 mainittujen jätteiden polttaminen on kiellettävä. Ulf William Thuringin kuolinpesän osakkaat ovat valituksessaan vaatineet, että lupamääräykseen 4 on sisällytettävä riittävät määräykset sen varmistamiseksi, etteivät jätejakeet sisällä haitallisia aineita ympäristönsuojelulain 42 §:n vastaisesti.

Aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksen 4 ja liitteen 1 mukaan laitoksessa voidaan polttaa syntypaikkalajitellun yhdyskuntajätteen lisäksi puujätettä, sairaalajätteitä, maataloudessa, puutarhataloudessa, vesiviljelyssä, metsätaloudessa, metsästyksessä, kalastuksessa sekä elintarvikkeiden valmistuksessa ja jalostuksessa syntyviä jätteitä, muita teollisuusjätteitä, kuten nahka-, turkiska- ja tekstiiliteollisuuden jätteitä sekä orgaanisissa kemian prosesseissa syntyviä jätteitä, jätteenkäsittelyssä syntyviä jätteitä, sivutuoteasetuksen luokan 1–3 jätteitä ja erikoisjäte-eriä. Muihin jätejakeisiin kuin syntypaikkalajiteltuun yhdyskuntajätteeseen kuuluvia jätejakeita voitaisiin polttaa enimmillään 180 000 tonnia vuodessa, kun poltettavan jätteen enimmäismäärä on yhteensä 340 000 tonnia vuodessa.

Lupamääräyksen 4 mukaan jätevoimalassa saa polttaa syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä ja siihen rinnastettavaa syntypaikkalajiteltua jätettä. Lupamääräyksessä 4 mainitussa päätöksen liitteessä 1, jossa on lueteltu poltettavaksi sallitut jätteet, on kuitenkin mainittu useita sellaisia jätenimikkeitä, joita ei voida rinnastaa syntypaikkalajiteltuun yhdyskuntajätteeseen, kun arvioidaan niiden jätelain 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua laatua ja yksin polttamisesta aiheutuvien päästöjen laatua ja määrää. Tällaisia jätenimikkeitä ovat lukuisten muiden nimikkeiden ohella esimerkiksi soodasakka (03 03 02), pesu-, puhdistus-, kuorinta-, sentrifugointi- ja erotuslietteet (02 03 01), kemiallisessa käsittelyssä syntyvät jätteet (02 07 03), nahka- ja turkisteollisuuden jätteet (04 01), öljynjalostuksen jätteet (05 01) ja liimojen ja tiivistemassojen valmistuksessa, sekoituksessa, jakelussa ja käytössä syntyvät jätteet (08 04). Mainittujen teollisuudesta peräisin olevien jätteiden polttamisesta yksin tai merkittävänä osana kulloinkin poltettavaa jätettä aiheutuvat päästöt voivat ennalta arvioiden poiketa kokonaisuutena merkittävästikin syntypaikkalajitellun yhdyskuntajätteen polttamisesta aiheutuvista päästöistä siitä huolimatta, että jätettä poltettaessa voitaisiin noudattaa 30.12.2009 myönnetyssä ympäristöluvassa tarkoitettuja päästöraja-arvoja.

Vantaan Energia Oy on Etelä-Suomen aluehallintovirastoon 8.4.2013 saapuneessa hakemuksen täydennyksessä ilmoittanut, että se hakee lupaa polttaa pääosin syntypaikkalajiteltua sekajätettä, kuten yhdyskuntajätteitä ja niihin rinnastettavia kaupan ja teollisuuden jätteitä. Nyt kysymyksessä oleva lupa kuitenkin mahdollistaa myös sellaisen toiminnan, jossa on kysymys pääosin teol-

lisuudesta peräisin olevan jätteen polttamisen, jota ei voida verrata syntypaikkalajitellun yhdyskuntajätteen tai siihen rinnastettavan syntypaikkalajitellun jätteen polttamiseen.

Edellä todetun perusteella liitteen 1 sisältö ei vastaa sitä mitä poltettavaksi sallituista jätteistä on lupamääräyksessä 4 määrätty. Liitteen 1 hyväksyminen aluehallintoviraston päätöksen mukaisena johtaisi tilanteeseen, jossa jätteen polton luvan myöntämisen edellytyksiä olisi arvioitava uudelleen. Ympäristölupaan olisi asetettava lupamääräyksiä, joilla määrättäisiin yhdyskuntajätteestä poikkeavan teollisuusjätteen polton osalta jätteen vastaanotosta, varastoinnista, laadun ja ominaisuuksien selvittämisestä, polttosuhteista, polton olosuhteista, ilma- ja vesipäästöjen tarkkailusta ja savukaasujen puhdistustekniikasta. Kun korkein hallinto-oikeus on todennut palautuspäätöksessään, että asiaa uudelleen käsiteltäessä ei enää ole kyse luvan myöntämisen edellytysten arvioinnista, niin Vantaan Energia Oy:n hakemuksessa ei voida katsoa olevan kyse luvan hakemisesta muun teollisuusjätteen kuin syntypaikkalajiteltuun yhdyskuntajätteeseen rinnastuvan teollisuusjätteen polttoon, vaan lupamääräyksen 4 ja liitteen 1 täsmentämisestä siten, että se täyttää ympäristönsuojeluasetuksen 20 a §:n 1 momentin 1 kohdan vaatimukset.

Liitteen 1 muuttaminen hallinto-oikeudessa siten, että se sisältäisi vain syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä ja siihen rinnastettavaa syntypaikkalajiteltua jätettä käsittävät jätenimikkeet ja täyttäisi edellä mainitun asetuksen kohdan vaatimukset ei ole mahdollista, kun otetaan huomioon hakemuksesta puuttuneet tiedot kunkin jätenimikkeen syntypaikoista, koostumuksesta tai määrästä. Tästä huolimatta asian palauttaminen uudelleen käsiteltäväksi tai liitteen 1 muuttaminen siten, että siitä poistettaisiin muut kuin syntypaikkalajiteltuun yhdyskuntajätteeseen rinnastuvat teollisuusjätteet ei ole tarpeen, kun otetaan huomioon lupamääräykseen 4 tällä päätöksellä tehdyt muutokset ja valvontaviranomaisen mahdollisuudet varmistua lupamääräyksessä 4 tarkoitetun selvityksen perusteella siitä, että poltettava jäte vastaa lupamääräyksessä 4 todettua.

Kun otetaan huomioon valituksissa esitettyjen vaatimusten lisäksi edellä todetut seikat aluehallintoviraston päätöksen mahdollistamasta toiminnasta ja liitteessä 1 mainittujen jätteiden polttamisesta aiheutuvista päästöistä ja se, mitä yhtiö on hakemuksessaan esittänyt sekä se, ettei yhtiö ole hallinto-oikeudessa vaatinut Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksen 4 muuttamista ensimmäisen virkkeen osalta siten, että luvassa sallittaisiin myös muun kuin syntypaikkalajitellun yhdyskuntajätteen ja siihen rinnastettavan syntypaikkalajitellun jätteen polttaminen, on lupamääräystä 4 muutettava siten, että sillä varmistetaan toiminnan luonteen säilyminen hakemuksen mukaisesti syntypaikkalajitellun yhdyskuntajätteen ja siihen rinnastettavan syntypaikkalajitellun jätteen polttamisena. Tästä voidaan varmistua sillä, että jätteen polttamisesta aiheutuvat päästöt ilmaan ja jätevesipäästöt eivät määrältään eivätkä laadultaan ylitä vuorokausitasolla niitä päästöjä, joita aiheutuu syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä poltettaessa. Lupamääräystä 4 on näin ollen muutettava ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin ja 43 §:n 1 ja 3 momentin nojalla.

Hakemuksessa ei ole esitetty selvitystä poltettavaksi aiottujen jätteiden koostumuksesta, varastoinnista, jätenimikkeiden sekoittumissuhteista ennen polttoa eikä siitä, kuinka polttaminen järjestetään parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisesti ja siten, että laitoksen toiminnasta aiheutuvat päästöt ilmaan ja jäte-

vesipäästöt eivät määrältään eivätkä laadultaan ylitä vuorokausitasolla niitä päästöjä, joita aiheutuu vain syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä poltettaessa. Tämän vuoksi yhtiön on toiminnan valvonnan mahdollistamiseksi esitettävä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle hyväksyttäväksi suunnitelma siitä, kuinka toiminta järjestetään siten, että jätteiden polttamisesta aiheutuvat päästöt vastaavat syntypaikkalajitellun yhdyskuntajätteen polttamisesta aiheutuvia päästöjä. Suunnitelmassa on lisäksi esitettävä arvio tarkkailuohjelmaan mahdollisesti tarvittavista muutoksista ja selvitys eri jätejakeiden polttamisen vaikutuksista pohjatuhkan laatuun.

Erikoisjäte-eriä voidaan luvan mukaan polttaa enintään 30 000 tonnia vuodessa. Erikoisjäte-erät ovat esimerkiksi viranomaisen määräyksellä taikka tuotteen/jätteen haltijan pyynnöstä polttamalla hävitettäväksi toimitettavat tuotet tai jäte-erät, jotka ominaisuuksiensa ja koostumuksena puolesta soveltuvat hävitettäväksi yhdyskuntajätteen polttolaitoksessa. Esimerkkejä jäte-eristä ovat tullin hävitettäväksi määräämät tuotevääreennökset tai kauppojen hävitettävät tuotteet.

Kun otetaan huomioon ympäristönsuojeluasetuksen 20 a §:n 1 momentin 1 kohta, ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 ja 3 momentti sekä se, mitä teollisuus-päästödirektiivin 45 artiklan 1 kohdan a alakohdassa on todettu, on jätteenpolttolaitoksen ympäristöluvan lupamääräyksissä lähtökohtaisesti määrättävä poltettavaksi hyväksyttävistä jätteistä ja niiden määrästä. Nyt kysymyksessä olevan liitteen 1 erikoisjäte-eriä koskevan rivin mukaan suurin osa jätteistä sisältyy aiemmin mainittuihin jäteluokkiin. Määräys jättää mahdollisuuden siihen, että erikoisjäte-erät eivät kuulu mainittuihin jäteluokkiin. Kun otetaan huomioon edellä mainituista säännöksistä ilmenevä lähtökohta ja se, että erikoisjäte-erien enimmäismäärä 30 000 tonnia voi vastata noin yhdeksää prosenttia poltettavan jätteen vuotuisesta enimmäismäärästä, on lupaan sisältyvää luettelon erikoisjäte-eriä koskevaa kohtaa muutettava siten, että jätteen laatu varmasti vastaa sitä, mitä kyseisessä laitoksessa voidaan polttaa.

Lupamääräyksen 4 ja liitteen 1 muuttamisen vuoksi lupamääräykseen 4 ei ole enää tarpeen sisällyttää määräystä siitä, että yksityiskohtaiset tiedot erikoisjäte-eristä tulisi toimittaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle viikkoa ennen jäte-erän polttoa. Poltettavaksi ei enää voida toimittaa erikoisjäte-eriä, jotka eivät kuulu liitteessä 1 mainittuihin jäteluokkiin.

Valitusten hylkääminen

Jätejakeiden määrän erittely

Kimmo Heikkinen ja hänen asiakumppaninsa ovat valituksessaan todenneet muun ohella, että jätejakeiden osalta määrät on eriteltävä tarkemmin.

Ympäristönsuojeluasetuksen 20 a §:n mukaan kysymyksessä olevan toiminnan ympäristöluvassa on oltava lupamääräykset poltettavaksi hyväksytyn jätteen lajista jäteasetuksen 4 §:ssä tarkoitetun jäteluettelon mukaisesti sekä näiden jätteiden suurimmista sallituista polttomääristä. Jäteasetuksen liitteen 4 johdanto-osassa todetaan, että jäteluettelo koostuu kuusinumeroisilla tunnusnumeroilla varustetuista jätenimikkeistä sekä kaksi- ja nelinumeroisilla tunnusnumeroilla varustetuista nimikeryhmäotsikoista. Teollisuuden päästöistä annetun di-

rekhtiivin (2010/75/EU, teollisuuspäästödirektiivi) luku IV sisältää jätteenpolttolaitoksiin ja jätettä käyttäviin rinnakkaispolttolaitoksiin sovellettavat erityissäännökset. Mainittuun lukuun kuuluvan 45 artiklan (*Lupaehdot*) 1 kohdan a alakohdan mukaan luvassa on lueteltava kaikki jätelajit, joiden käsittely on sallittu, jolloin on mainittava ainakin Euroopan jäteluetteloa koskevassa päätöksessä 2000/532/EY vahvistetut jätelajit, jos mahdollista, ja tarvittaessa esitettävä tiedot jätteen määrästä kunkin jätelajin osalta.

Nyt kysymyksessä olevan päätöksen liitteessä on lueteltu jätejakeet ja niiden enimmäispolttomäärät. Kunkin poltettavaksi sallitun jätejakeen kohdalla on lueteltu ne jätenimikkeet, joiden polttaminen on sallittua. Jätenimikkeiden osalta ei ole lueteltu sallittua enimmäispolttomäärää, vaan jätejakeen enimmäismäärään sisältyy kaikkien sen tietyn nimikeryhmäotsikon alla oleviin jättenimikkeisiin kuuluvien jätteiden yhteenlaskettu enimmäispolttomäärä. Jätejakeet vastaavat jäteasetuksen liitteessä 4 mainittujen jätteiden kaksinumeroisilla tunnusnumeroilla varustettuja nimikeryhmäotsikkoja lukuun ottamatta jätejakeita puujäte, muut teollisuusjätteet, sivutuoteasetuksen luokan 1–3 jätteet ja erikoisjäte-erät. Puujätteen enimmäismääräksi on mainittu 40 000 tonnia vuodessa. Muut teollisuusjätteet -jätejakeen enimmäismääräksi on mainittu 20 000 tonnia vuodessa. Sivutuoteasetuksen luokan 1–3 -jätejakeen määräksi on mainittu 20 000 tonnia vuodessa. Erikoisjäte-erät -jätejakeen määräksi on mainittu 30 000 tonnia vuodessa. Jätejakeessa puujäte on mainittu nimikeryhmäotsikkoon 03 kuuluvien jätteiden lisäksi nimikeryhmäotsikon 17 02 alle kuuluva jätenimike 17 02 01 puu. Jätejakeessa muut teollisuusjätteet on lueteltu nimikeryhmäotsikoihin 04, 05, 07, 08, 09, 12, 15, 16 ja 17 kuuluvia jätenimikkeitä. Jätejakeeseen sivutuoteasetuksen luokan 1–3 kuuluvat edellä luetellut nimikeryhmiin 02, 04 ja nimikkeeseen 16 03 06 kuuluvat jätteet. Luettelossa todetaan, että erikoisjäte-erät -jakeeseen kuuluvista jätteistä suurin osa sisältyy aiemmin mainittuihin jäteluokkiin.

Yksin ympäristönsuojeluasetuksen 20 a §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella voitaisiin tulkita, että ympäristöluvassa on määrättävä jokaisen kuusinumeroisella tunnusnumerolla varustetun jätenimikkeen osalta suurin poltettavaksi sallittu määrä. Kun kuitenkin otetaan huomioon ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 ja 3 momentti sekä se, mitä teollisuuspäästödirektiivin 45 artiklan 1 kohdan a alakohdassa on todettu, on lupamääräyksiä annettaessa otettava huomioon muitakin seikkoja kuin asetuksen sanamuoto. Mainittuihin jätenimikkeisiin kuuluvien jätteiden määrien esittäminen lupamääräyksissä olisi niiden noudattamisen valvonnan kannalta haastavaa ja aiheuttaisi toiminnanharjoittajalle saavutettavaan hyötyyn nähden kohtuuttomia kustannuksia. Mainitut lainkohdat huomioon ottaen asiassa on edelleen arvioitava valituksen johdosta, olisiko luvassa tullut määrätä ainakin jokaisen kaksinumeroisilla tunnusnumeroilla varustetun nimikeryhmäotsikon mukaiseen ryhmään kuuluvien jätteiden suurimmasta sallitusta polttomäärästä.

Jätejakeessa muut teollisuusjätteet on lueteltu kaksikymmentäseitsemän erinälinumeroista nimikeryhmäotsikkoa, jotka kuuluvat yhdeksän eri kaksinumeroisen nimikeryhmäotsikon alle. Jätejakeessa on lueteltu yhteensä kahdeksankymmentäseitsemän kuusinumeroisella tunnusnumerolla varustettua jätenimikettä. Jätejakeen suurin sallittu kokonaispolttomäärä on 20 000 tonnia vuodessa. Tämän määrän jakaminen kaksinumeroisten nimikeryhmäotsikoiden mukaisesti tarkoittaisi, että jokaisen nimikeryhmäotsikon alle kuuluvan jätteen

määrä olisi noin 2 200 tonnia vuodessa. Kun otetaan huomioon lupamääräykseen 4 tällä päätöksellä tehty muutos ja se, että aluehallintoviraston päätöksen mukaan kaikkea jätettä saa polttaa enintään yhteensä 340 000 tonnia vuodessa, olisi sen edellyttäminen, että luvassa määrätään poltettavan jätteen lajista ja määrästä mainitulla tarkkuudella ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 ja 3 momentti huomioon ottaen kohtuutonta. Lisäksi on otettava huomioon, että ympäristönsuojelun kannalta tarkasteltuna ei ole tarpeen, että sellaiset jätenimikkeet, joiden laatu ja ominaisuudet eivät edellytä erityisiä toimia jätettä vastaanotettaessa, varastoitaessa tai poltettaessa, olisi yksilöitävä valituksessa vaaditulla tarkkuudella.

Jätejakeessa sivutuoteasetuksen luokan 1–3 jätteet on todettu, että luokkaan kuuluvat edellä luetellut nimikeryhmiin 02 (maataloudessa, puutarhataloudessa, vesiviljelyssä, metsätaloudessa, metsästyksessä, kalastuksessa sekä elintarvikkeiden valmistuksessa ja jalostuksessa syntyvät jätteet), 04 (nahka-, turkiska- ja tekstiiliteollisuuden jätteet) ja nimikkeeseen 16 03 06 (muut kuin nimikkeessä 16 03 05 mainitut orgaaniset jätteet) kuuluvat jätteet. Mainituissa jätejakeissa tarkoitettujen jätteiden polttaminen on siten sallittu luvassa muutoinkin edellyttäen, että poltettava jäte kuuluu liitteessä 1 mainittuihin jätejakeisiin ja että tämän päätöksen lupamääräystä 4 noudatetaan. Ympäristönsuojelulain ja jätelain säännösten perusteella tarvetta mainittujen jätteiden määrän tarkempaan tai luvasta nyt poikkeavalla tavalla tapahtuvaan yksilöintiin ei ole ollut.

Kun otetaan huomioon lupamääräykseen 4 sisältyvä määräys erikoisjäte-eriä koskevasta menettelystä sekä tällä päätöksellä tehty erikoisjäte-eriä koskeva liitteen 1 muuttaminen ja lupamääräyksen 4 muuttaminen, ei erikoisjäte-erien tarkempaa erittelemistä voida pitää tarpeellisena.

Valituksessa todetaan, että ongelmajätteiksi eli jätelain 6 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuiksi vaarallisiksi jätteiksi katsottavien jätejakeiden osalta luvanhakijalta on vaadittava tarkempi erittely sekä rajattava näiden liite 1:n jätejakeiden määrää suhteessa koko laitoksessa poltettavaan jätteen määrään. Kun otetaan huomioon, että lupamääräyksen 4 mukaan erilliskerättyjä vaarallisia jätteitä ei saa polttaa ja että lupamääräyksessä 4 mainituissa liitteessä 1 ei ole mainittu poltettavaksi sallittuina jätteinä jäteasetuksen liitteessä 4 tähdellä (*) merkittyjä jätenimikkeitä, ei aluehallintoviraston päätöstä ole syytä muuttaa siinä ongelmajätteitä koskevalta osin. Liitteessä 1 on mainittu kaikki ne jätejakeet, joiden polttaminen jätevoimalassa on sallittua, joten liitettä 1 ei ole myöskään lupamääräykseen 4 tehtyyn muutokseen nähden syytä muuttaa valituksessa esitetyn johdosta siten, että siinä mainittujen jakeiden määrä rajoitettaisiin tiettyyn osuuteen poltettavan jätteen määrästä.

Jätejakeiden polttamisen kieltäminen ja jätteiden erottelu

Valituksessaan Heikkinen ja hänen asiakumppaninsa ovat vaatineet, että sairaalajätteiden, teollisuuden jalostusjätteiden, jätteenkäsittelyn jätteiden, sivutuoteasetuksen luokan 1–3 jätteiden ja erikoisjäte-erien polttaminen on kielletty. Lisäksi valituksessa on vaadittu useiden täsmällisesti yksilöityjen jätenimikkeiden polttamisen kieltämistä. Perusteena vaatimuksille on esitetty muun ohella, etteivät käytettävissä oleva tekniikka ja polttolämpötila ole sellaisia, että valituksessa mainittujen jätejakeiden poltto tulisi sallia.

Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksessä 30.12.2009, sellaisena kuin se on Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä ja sittemmin korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä muutettuna, on lähtökohtaisesti annettu määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi. Nyt kysymyksessä olevassa lupamääräyksessä 4 ja päätöksen liitteessä 1 mainittujen jätejakeiden polttaminen voi tapahtua vain noudattaen sitä, mitä korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä lainvoiman saaneessa ympäristöluvassa on määrätty. Mainittujen jätejakeiden polttamisesta ei ennalta arvioiden aiheudu tällä päätöksellä lupamääräykseen 4 tehty muutos huomioon ottaen sellaisia seurauksia, että niiden polttaminen laitoksessa olisi kiellettävä.

Edelleen Heikkinen ja hänen asiakumppaninsa ovat valituksessaan vaatineet, että kierrätettäväksi soveltuvien jätejakeiden polttaminen on kiellettävä ja luvassa on määrättävä, ettei puujäte saa sisältää painekyllästettyä puuta. Saman sisältöinen vaatimus on esitetty myös Vantaan omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry:n valituksessa. Aluehallintoviraston päätöksen liitteessä 1 on mainittu poltettavaksi sallittuna jätteenä puujäte, jolla tarkoitetaan puun käsittelyssä sekä levyjen, huonekalujen, massan, paperin ja kartongin valmistuksessa syntyviä jätteitä sekä rakentamisessa ja purkamisessa syntyviä jätteitä, jotka eivät sisällä painekyllästettyä puuta tai muuta vaaralliseksi jätteeksi luokiteltua puujätettä. Mainittu seikka huomioon ottaen painekyllästettyä puuta ei saa polttaa myöskään aluehallintoviraston päätöksen mukaan, joten päätöksen muuttamiseen mainitulta osin ei ole syytä. Kun lisäksi otetaan huomioon että aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksen 4 toisen kappaleen mukaan jätevoimalassa ei saa polttaa materiaalikierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjä jätteitä, ei päätöstä ole syytä Heikkisen ja hänen asiakumppaniensa valituksesta tältä osin muuttaa. Jätteen polttamista koskevassa ympäristöluvassa toiminnanharjoittajaa ei voida jätelain tai ympäristönsuojelulain perusteella velvoittaa erottelemaan poltettavasta jätteestä kaikkea kierrätyskelpoista materiaalia.

Valituksissa on kiinnitetty huomiota siihen, että laitoksella ei saisi polttaa ongelmajätteitä, eli vaarallisia jätteitä. Lupamääräyksessä 4 on erikseen mainittu, että jätevoimalassa ei saa polttaa erilliskerättyjä vaarallisia jätteitä. Kuten edellä on todettu, myöskään liitteessä 1 ei ole lueteltu vaarallisia jätteitä poltettavaksi sallittujen jätenimikkeiden joukossa. Näin ollen ongelmajätteitä voi päätyä poltettavaksi vain sallittavaksi poltettujen jätejakeiden seassa. Saadun selvityksen mukaan vaarallisten jätteiden osuus kotitalouksien syntypaikkalajittelun sekajätteestä on ollut noin 0,3 painoprosenttia. Sekajätteen joukosta löytyneistä vaarallisista jätteistä suurin osa oli maalipurkkeja, lääkkeitä ja energiansäästölamppuja. Palvelualojen sekajätteestä vaarallisten jätteiden osuus oli 0–2 painoprosenttia. Jätelain 17 §:n 1 momentista ilmenevällä tavalla jätteet on eroteltava, jos vaarallista jätettä on sekoitettu kiellon vastaisesti ja jos erottelu on tarpeen terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi ja teknisesti mahdollista aiheuttamatta kohtuuttomia kustannuksia. Mainitussa lainkohdassa ja edellä vaarallisten jätteiden määrästä todetut seikat sekä poltettavan jätteen kokonaismäärä huomioon ottaen Vantaan Energia Oy:lle jätteenpolttolaitoksen toiminnanharjoittajana ei ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 ja 3 momentti huomioon ottaen voida asettaa velvoitetta vaarallisen jätteen erottelemiselle muusta jätteestä, eikä vaarallisten jätteiden polttamista ole syytä kieltää luvasta ilmenevää tarkemmin.

Vaatimus polttoaineen alkuperästä

Kimmo Heikkinen ja hänen asiakumppaninsa ovat vaatineet, että poltettavien jättejakeiden on oltava Suomesta.

Hakemuksessa on esitetty selvitystä siitä, mistä poltettava jäte tulee. Toiminnan ja lupaharkinnan lähtökohtana ovat hakemuksessa esitetyt seikat. Ympäristönsuojelulain perusteella jätteen alkuperää ei ole tarpeen valituksessa esitetyllä tavalla rajata tiettyyn maahan. Jätteen alkuperämaalla ei lähtökohtaisesti ole vaikutusta toiminnasta aiheutuvien ympäristön pilaantumista koskevien seikkojen arviointiin. Näin ollen jätteen alkuperää ei voida rajata valituksessa vaaditulla tavalla.

Muut asiassa esitetyt vaatimukset

Edeltä tästä päätöksestä ilmenevällä tavalla korkeimman hallinto-oikeuden 17.1.2013 antaman päätöksen perusteluissa olevien luvan myöntämisen edellytyksiin liittyvien toteamusten johdosta nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on lähtökohtaisesti varmistuttava siitä, että lupamääräyksen 4 osalta tehdyllä aluehallintoviraston uudella päätöksellä ei ole luvan myöntämisen edellytyksiin sellaisia vaikutuksia, joiden vuoksi muita lupamääräyksiä kuin lupamääräystä 4 olisi muutettava. Mikäli aluehallintoviraston päätöksessä olisi määrätty johtain sellaista, joka vaikuttaisi luvan myöntämisen edellytyksiin laajemmin kuin korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä on todettu, voisi tämä periaatteessa johtaa uusien lupamääräysten asettamiseen luvan myöntämisedellytysten varmistamiseksi.

Edellä on valitusten johdosta käsitelty ja osin muutettu aluehallintoviraston ratkaisua lupamääräyksen 4 ja siinä mainitun liitteen 1 osalta. Lupamääräys 4 ja sen liite 1 täyttävät ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla asetetut vaatimukset. Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös 30.12.2009 on muutoin kuin lupamääräyksen 4 osalta saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä. Mainitussa Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksessä on annettu muun ohella määräykset päästöistä vesiin ja viemäriin, määräys vastaanotettavien jätepolttoaineiden kirjaamisesta ja punnitsemisesta sekä painon määrittämisestä, määräykset poltto-olosuhteista kuten polttolämpötilasta, määräykset päästöistä ilmaan, määräykset polttoaineiden varastoinnista ja käsittelystä, määräykset syntyvien polttojätteiden käsittelystä, yleiset määräykset laitoksen toiminnasta ja syntyvien ongelmajätteiden käsittelystä, määräykset häiriö- ja poikkeustilanteista ja tarkkailu- ja raportointimääräykset, muun ohella velvoite tarkkailusuunnitelman laatimisesta siten, että siinä esitetään polttoaineiden laadun tarkkailutiedot. Kun otetaan huomioon, mitä korkein hallinto-oikeus on todennut päätöksessään 17.1.2013 luvan myöntämisen edellytyksistä, on valituksissa esitetyt vaatimukset erilaisten määräysten ja lupamääräysten antamisesta muun ohella vesien käsittelystä, jättejakeiden ja -erien erottelemisesta, polttolämpötilan määrittämisestä, päästöjä ja toiminnan vaikutuksia koskevasta tarkkailusta ja raportoinnista sekä ympäristövahinkovakuutuksen ottamiseen velvoittamisesta hylättävä sen vuoksi, että luvan myöntämisen edellytykset varmistavista lupamääräyksistä on määrätty lainvoimaisesti aikaisemmin myönnettyssä ympäristöluvassa, eivätkä Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksessä asetettu ja tällä päätöksellä muutettu jätelain ja ympäristönsuojelulain säännösten mukainen lupamääräys 4 ja siinä mainittu

liite 1 anna aiheita arvioida luvan myöntämisen edellytyksiä korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä 17.1.2013 poikkeavalla tavalla.

Vaatimukset toiminnanaloittamisluvan kumoamisesta ja täytäntöönpanon keskeyttämisestä sekä vakuuden määrän korottamisesta

Ympäristönsuojelulain 101 §:n 1 momentin nojalla aluehallintovirasto on määrännyt, että luvan saaja voi aloittaa toiminnan lupapäätöksen mukaisesti lupamääräyksiä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Luvan saaja voi aloittaa toiminnan lupapäätöksen mukaisesti, mikäli asettaa päätöksen mukaisen 50.000 euron suuruisen vakuuden.

Valituksissa on vaadittu toiminnanaloittamisluvan kumoamista tai täytäntöönpanon keskeyttämistä sekä vakuuden määrän korottamista.

Asiassa on aluehallintovirastossa ollut kysymys lainvoiman saaneen ympäristöluvan yhden lupamääräyksen käsittelystä uudelleen. Kun otetaan huomioon, että toiminnan ympäristölupa on muilta osin lainvoimainen, on asiassa ollut ympäristönsuojelulain 101 §:n 1 momentissa tarkoitettu perusteltu syy, jonka vuoksi lupaviranomainen on voinut määrätä toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta. Kun edelleen otetaan huomioon nyt kysymyksessä olevan lupamääräyksen sisältö, ei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Näin ollen estettä ympäristönsuojelulain 101 §:ssä tarkoitetun määräyksen antamiselle ei ole ollut. Kun otetaan huomioon se, mistä asiassa on aluehallintovirastossa ollut kysymys, on asetettua 50.000 euron suuruisesta vakuudesta pidettävä mainituissa lainkohdassa tarkoitettulla tavalla hyväksyttävänä.

3.

Hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Asian laatuun nähden ja hallinto-oikeuden päätöksen lopputulos huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että Ulf William Thuringin kuolinpesän osakkaat joutuvat pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Heidän esittämänsä oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus on siksi hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkipano

Päätös on annettu julkipanon jälkeen.

Päätöksestä ilmoittaminen

Helsingin ja Vantaan kaupunginhallitusten on viipymättä ilmoitettava tästä päätöksestä ilmoitustauluillaan.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä eli viimeistään 24.6.2015.

Valitusosoitus on liitteenä YmpJp (07.07).

Diaarinumerot

00332/14/5107

00344/14/5107

00351/14/5107

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Marja Lampi ja Arto Hietaniemi sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomarit Sauli Viitasaari ja Juha Väisänen. Asian on esitellyt Arto Hietaniemi.

Marja Lampi

Sauli Viitasaari

Juha Väisänen

Arto Hietaniemi

Toimituskirjan antaja:

Anu Sara

lainkäyttösihteeri

Diaarinumerot

00332/14/5107

00344/14/5107

00351/14/5107

Jakelu

Päätös ja maksu

Kimmo Heikkinen ym., maksutta
Kalliolaaksontie 5
01200 Vantaa

Vantaan omakotiyhdistysten keskusjärjestö ry, maksutta
osoite:
Puheenjohtaja Kari Saloranta
Pallotie 13 A
01280 Vantaa

Ulf William Thuringin oikeudenomistajat, maksutta
Asiamies:
Asianajaja Sakari Niemelä ja DI Erkki Peltonen
Asianajotoimisto Ympäristölaki Oy
PL 208
00131 Helsinki

Jäljennös maksutta

Vantaan Energia Oy
Asiamies:
Asianajaja Kari Marttinen
Asianajotoimisto Hammarström Puhakka Partners Oy
Bulevardi 1 A
00100 Helsinki

Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
PL 10, 00099 Helsingin kaupunki

Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Pakkalantie 5, 01510 Vantaa

Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomainen
Pakkalantie 5, 01510 Vantaa

Helsingin kaupunki
Kaupunginhallitus
PL 10, 00099 Helsingin kaupunki

Helsingin kaupunginhallitus
Ilmoitustaulu
PL 10, 00099 Helsingin kaupunki

Vantaan kaupunki
Kaupunginhallitus
Asematie 7, 01300 Vantaa

Vantaan kaupunginhallitus
Ilmoitustaulu
Asematie 7, 01300 Vantaa

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
Ympäristö ja luonnonvarat
PL 36, 00521 Helsinki

Etelä-Suomen aluehallintovirasto/
Ympäristölupavastuualue
PL 110, 00521 Helsinki

Suomen ympäristökeskus (sähköinen: kirjaamo.syke@ymparisto.fi)

ARS

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta **korkeimmalta hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitettavan valituskirjelmän tulee olla toimitettu siten, että se viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä on kokonaisuudessaan käytettävissä viraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Valituskirjelmän ja muiden valitusasiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava korkeimmalle hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero sekä mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa tai ellei sähköisesti toimitettavassa asiakirjassa ole selvitystä asiamiehen toimivallasta.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, Helsinki

Puh.nro: 029 56 40200

Telefax: 029 56 40382

S-posti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00-16.15